LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS
MARCH 1968

JŪRA GAILIUŠYTĖ

1968 M. KOVO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Rita Medziukaitė-Bureika

Leidėjas / Publisher
Anthony F. Skirius
Administratorius / Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:
Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — CHICAGO, ILLINOIS; Vyt. A. Braziulis — CLEVELAND, OHIO; Vladas Mingėla — DETROIT, MICH.; Balys Raugas — PHILADELPHIA, PA.; Cezaris Surdokas — BALTIMORE, MD.; Petras W. Urban — CLEVELAND, OHIO; Vaclovas Verikaitis — TORONTO, CANADA; V. Volertas — RIVERSIDE, N.J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:
U. S. A.: — BOSTON, MASS. — BROOKLYN-NEW YORK, N. Y. — V. Maželis; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, V. Noreika; CLEVELAND, OHIO — V. Bacevičius; LOS ANGELES, CALIF. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kantas; MANCHESTER, N. H. — K. Daugėla; OMAHA, NEBR. — Rev. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA. — V. Gruzdys; WASHINGTON, D.C. — P. Labanauskas; CANADA — Hamilton, Ont. A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ont. — J. Dvilaitis. AUSTRALIA — E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasiliaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.
Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai neiaukiant atskiro pranesimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas adm-ciją painformuoja laišku.
If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 85 centai. **Single copy 85¢.**

Prenumerata metams $8.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription $8.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription $12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood, California 90029 • Telefonas: 664-2910

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI

KOVAS, 1968 METAI **MARCH, 1968**
Nr. 3 (182), XIX metai **Vol. XIX, No. 3 (182)**

TURINYS / CONTENTS

Vedamasis. 3
Jaunimas ir Lietuvių Bendruomenė, pokalbis su J. Gailiušyte 4
Korėja — Vietnamas — Vėlinės. Pasaulio politikos vingiuos. J. Prūsas. 6
Spaudoj ir gyvenime. Natūralu ar nenaturalu — S. Ripka. 6
Antanui Maceinai 60 metų (P. E.). 7
Juozas Švaistas, **Kryželis ant kaklo.** Beletristika. 8
Kęstutis Gaidžiūnas, **Dešimt eilėrašcių.** 9
Kun. Aug. Steigvila, **Argentina ir Argentinos lietuviai.** 11
Iš dailės parodų. Kronika. 12
J. Tin., **Lietuvos miestų herbai ir vaizdai.** Iš Čikagos Aukšt. Lit. mokyklos veiklos.. .13
Knygos ir autoriai. 16
"Vienos krypties" gatve. 17
Žmonės, Datos ir Darbai. 20

ENGLISH SECTION

Lithuania and the Global Threat to Freedom, by Rev. G. Sabataitis, SJ. 21
IN THE ALTAR SHADOWS, excerpt from a novel by Putinas. Transl. by M. Stark. 22
Lithuanian History in Stamps. Part CIV. By A. Bernotas. 24
Lithuanians Make News. 25
Poetry, Dance and Music, dedicated to Latvia. 26

COVERS / VIRŠELIAI

Front Cover — Pirmas viršelio psl.

Jūra Gailiušytė — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo sekcijos vicepirmininkė.

Jos biografijos bruožus žiūr. šio nr. 4 psl. ..

Pasikalbėjimas su J. Gailiušyte spausdinamas šio nr. 4 ir 5 puslapiuose.

Jūra Gailiušytė — Vice-president of the Committee for Youth Activities of the Lithuanian World Community.

Jūra Gailiušytė has a B.S. degree in chemistry from Notre Dame College, Cleveland, Ohio. She received a M.S. degree in biochemistry from Wayne State University, Detroit, Mich. Her thesis "Pyruvate Carboxylase" was published in the **Biochemica et Biophysica Acta,** an international scientific journal published in English, German, and French languages.

At the present Jūra Gailiušytė is teaching chemistry at Cuyahoga Community College, Cleveland, Ohio.

J. Gailiušytė has been active in the Lithuanian American Community for the past several years. In 1966, as a representative of the L.W.C., she visited various Lithuanian communities in Europe. She is Vice-president of the Committee for Youth Activities of the L.W.C. and a member of the Fifth National Council of the Lithuanian American Community of the U.S.A.

More on pages 4 — 5.

Back Cover — Paskutinis virš. psl.

K. Donelaičio poemos "Metai" — angliškai **The Seasons,** knygos aplanko piešinys — V. K. Jonyno. Knygą išleido pernai "Lietuvių Dienų" leidykla. Poemą į anglų kalbą išvertė Nadas Rastenis.

Gaunama LD leidykloje ir pas knygų platintojus. Labai gera dovana amerikiečiams.

Jacket design of **The Seasons,** by artist V. K. Jonynas. Published by Lithuanian Days.

Iš Vasario 16-tos minėjimo Washingtone, kur programą atliko sol. Vincė Jonuškaitė Leskaitienė ir akt. Henrikas Kačinskas.

Stovi iš kairės: Laima Puzinaitė, V. Leskaitienė, H. Kačinskas, Elena Jurgėlaitė, Zuzana Butkiutė. Foto D. Sherer

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė (second from left) and Henrikas Kačinskas after February 16th commemorative program in Washington, D.C.

Tegul dirba tavo naudai...

Negalima gyventi vien švenčių nuotaikoje. O šių metų pradžia mūsų gyvenime tokia buvo: minėjimai, oficialių asmenų ir įstaigų lankymas, iškilmingi koncertai, aukštų asmenų paskaitos, banketai, rezoliucijos, sveikinimų pluoštai, pažadų ir linkėjimų glėbiai. Visos viltys ateityje. O tuo tarpu — nieko.

Iš JAV pašto valdybos negautas nei Lietuvos, nei visų trijų Baltijos valstybių sukakčiai paminėti pašto ženklas. Amerika gal ir sutiktų, jei tai būtų jos vienos kompetencijoje; bet paštas priklauso tarptautinei organizacijai, o ten esanti ir Sovietų Sąjunga, gi pastaroji galinti daryti trukdymų. Kadangi iš anksto numatomos galimos kliūtys, tai paštas nusiplauna rankas. Nekaltas.

Lyg buvo prasitarus viena Tolimųjų Rytų valstybė, ten lankantis Vliko pirmininkui dr. K. Valiūnui. Bet ir vėl tuojau pažadą atšaukė, atsiradus nenumatytoms kliūtims. Gaila, kad tai tiesa, ir tiesa, kad gaila.

Taip švenčių pakilusi nuotaika ima blėsti, blankti, viltys — byrėti. Bet ar dėl to jau nuleisim rankas? Ne. Ne vien rankos, bet ir širdys turi būti pakeltos ir budrios; budrios ir narsios. Priešais laukia kasdieninių darbų laukas. Kovos metų dėl Lietuvos laisvės laikas. Ne švenčių — kovos! Tiesa, kai kam tas žodis "kova" nelabai patinka, kova tuojau asociajuojasi su ginklais, krauju, lavonais. "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" tarp eilės "kovos" reikšmių duoda ir tokį aptarimą: Kova — veikimas norint pasiekti kokį tikslą. Ar mes nenorime pasiekti savo tikslo? Pagaliau — mūsų ginklai ne metalo, — politiniai, kultūriniai; mūsų "pralietas" kraujas (sakome tiems, kas alpsta, pamatęs lašą kraujo) bus atidenta priešo melo ir propagandos srovė; mūsų paguldyti lavonai — iš rikuotės išvesti komunistinės propagandos adeptai, demaskuoti, apnuoginti, išstatyti pajuokai ir paniekai. Jeigu taip kovosime, mūsų — laisvojo pasaulio lietuvių — kova bus vesta gerai. Tegu kiti ją vadins darbu, dar kiti veikla. Politine, kultūrine, visuomenine veikla visuose frontuose. Bet, štai, ir vėl kovos terminas: "frontas". Kad nuramintume "pacifistus", vėl pasinaudosime to paties žodyno aiškinimu, jog frontas reiškia ir veikimo sritį. Negi mes paliksime tėvynės okupantus ir jų tarnus fronte, o patys trauksimės į ramų sraigės kiautą, rengdami tik psichadelines puotas ir dainuodami "nolli tangere circulos meos", nes nėra taikesnio dalyko, kaip "dolce far niente". Mūsų laukia kasdieninė darbo diena. Būkime jai pasirengę.

Miegančių laukia mirtis, kovojančių laukia laimėjimas!

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sekcija posėdžiauja. Iš kairės: Dalia Tallat-Kelpšaitė, PLB vicepirm. Stasys Barzdukas, Jūra Gailiušytė, Vaclovas Kleiza, Milda Lenkauskienė, Vytautas Kamantas — sekcijos pirm., A. Saulaitis, SJ.

Functionaries of the Lithuanian World Community in conference.

Jaunimas ir Lietuvių Bendruomenė

Pokalbis su Jūra Gailiušyte, PLB Jaunimo sekcijos vicepirmininke

Jūra Gailiušytė pradžios mokyklą ir gimnaziją baigė Clevelande. Chemijos bakalauro laipsnį įsigijo Notre Dame Kolegijoj Clevelande. Biochemijos magistro laipsnį gavo Wayne State universitete, Detroite, Mich. Universitete turėjo National Science Foundation fellowship — stipendiją. Magistro laipsniui gauti paruošė tezę "Pyruvate Carboxylase", kuri išspausdinta tarptautiniame žurnale "Biochemica et Biophysica Acta", išeinančiame anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

Šiuo metu J. Gailiušytė dėsto chemiją Cuyahoga Community kolegijoje, Clevelande.

J. Gailiušytė priklauso ateitininkų ir skautų organizacijoms ir Giedros korporacijai. Šiuo metu ji yra Clevelando Giedros korp. pirmininkė. 1961-62 m. Lietuvių Studentų Sąjungos valdyboje ėjo užsienių reikalų vedėjos pareigas. 1964-65 m. buvo Liet. Studentų Sąjungos centro valdybos sekretorė. Vienu laiku buvo Draugo "Akademinių Prošvaisčių" redakcijos narė. Rašė Drauge, Ateityje, Aiduose, Skautų Vytyje, Tėviškės Žiburiuose ir kt. Už savo rašinius yra laimėjusi premijų. Priklausė tautinių šokių grupei "Grandinėlei", Čiurlionio ansambliui, Vaidilos teatrui.

1959 m. baigė Cleveland Music School Settlement piano klasę. Baibusi, vienerius metus dėstė pianiną toje pačioje mokykloje. "Dirvos" jaunųjų menininkų konkurse laimėjo antrą vietą už skambinimą pianinu.

Bendruomenės veikloje J. Gailiušytė buvo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Finansų komisijos vicepirmininkė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo Metų Talkos komisijos sekretorė. 1966 m. buvo pasiųsta PL Bendruomenės valdybos į Europą lankyti Europos kraštų lietuvių bendruomenes.

Šiuo metu ji yra PL Bendruomenės Jaunimo sekcijos vicepirmininkė. Visą laiką veikusi jaunimo tarpe, ir dabar dar neišėjusi iš jaunimo eilių, J. Gailiušytė gal būt geriau negu kas kitas jaučia jaunimo pulsą, jų siekius ir idealus, jų dabarties nuotaikas ir ateities poslinkius. Ta mintimi vadovaudamasis mūsų korespondentas ir kreipėsi į ją, pateikdamas keletą klausimų, į kuriuos darbščioji jaunimo veikėja maloniai atsakė.

— Jūs dalyvaujate V-je JAV LB Taryboje — ar daug jaunimo šioje Taryboje?

— Į šią Tarybą buvo išrinkta daugiau jaunų žmonių, negu ankstyvesnėse tarybose. Jų priskaitome iki dešimties. Jaunimas tikisi sekančioje Taryboje turėti nemačiau kaip pusę visų išrinktų atstovų. Pirmojoje V-tos Tarybos sesijoje, kuri įvyko New Yorke pernai metų rugsėjo 23-24 dienomis, visi jaunieji atstovai, nežiūrint, kokioje jaunimo organizacijoje jie išaugo, sutarė ir laikėsi bendrai: rėmė visus pozityvius nutarimus ir pasisakė prieš tuos, kurie Bendruomenę griauna, įneša nepasitikėjimą Bendruomenės vadovais.

— Įdomu išgirsti, kokias pareigas eina išrinktieji jauni atstovai visuomeniniame gyvenime?

— Visi yra baigę mokslus JAV-se ar kituose laisvojo pasaulio kraštuose, visi akademikai. Keli turi mokslo daktarų, magistrų, profesorių laipsnius ir dėsto aukštosiose mokyklose. Kiti turi aukštas atsakomingas pareigas visuomeninėse ir ekonominėse organizacijose.

— Būdama jaunimo atstovė, gerai pažįstate jaunimą ir jo nuotaikas; kaip jaunimas žiūri į Lietuvių Bendruomenę?

— Daugiausia turiu reikalų su jaunimu. Jį pažįstu ir manau, kad mano nuomonei pritars mažiausia 80% jaunimo. Jaunimas vertina Bendruomenės darbą ir prie jos yra prisirišęs. Bendruomenės jaunimui davė labai daug: lituanistinį švietimą, dainų ir šokių įspūdingas šventes, Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą. Bendruomenės gretose jaunimas mokosi visuomeninio ir tautinio darbo, tolerancijos. Jei jaunimas didele dalimi lietuviškas, tai šalia šeimos ir jaunimo organizacijų ir Bendruomenė turi didelių nuopelnų. Kiekvienoje Bendruomenės apylinkėje rasite valdybose, komisijose, komitetuose jaunų žmonių, kurie mielai jungiasi prie jos organizuojamų darbų. Jaunimas dėkingas Bendruomenei už visa tai, ir jis visada bus su Lietuvių Bendruomene. Jaunimas gerbia jos vadus, jais pasitiki ir smerkia skleidžiamus neteisingus gandus apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą bei paskirus jos narius. Bendruomenė priima jaunimą išskėstomis rankomis, jaunimu pasitiki, leidžia jam dirbti, ko nepastebime iš kai kurių kitų veiksnių.

— Kaip jaunimas supranta Lietuvių Bendruomenės santykius su kitais veiksniais?

— Kitų veiksnių darbo jaunimas neneigia. Jie dirba svarbų darbą. Visas jaunimas troškta Lietuvai laisvės ir, kiek galėdamas, prie to darbo prisideda. Bendruomenė, palaikydama ryšius su kitais veiksniais, jaunimo nuomone, turi būti lygiateisis narys kitų veiksnių tarpe. Bendruomenė šiandieną yra toks veiksnys, kurio nebegalima ignoruoti. Kitų veiksnių, kur politinės partijos beveik viską nusveria, bendri nutarimai, nuo kurių Bendruomenė būtų izoliuojama, neturėtų pilno autoriteto, nesukeltų jaunimo tarpe entuziazmo ir be Bendruomenės paramos būtų pasmerkti nepasisekimui.

Jei Bendruomenė bus kitų veiksnių ignoruojama, tos nuotaikos stiprės. Jaunimas mato, kurios politinės grupės nuoširdžiai remia Bendruomenę, jis jų darbus paremia, nors ir ne visi joms priklauso.

Rinkimai į V-tąją Tarybą ryškiai parodė, kad tos politinės partijos, kurios kaišiojo pagalius į Bendruomenės ratus, pravedė labai mažai atstovų, jų kandidatai surinko mažiausiai balsų. Tas gerai, nes politinėms partijoms nevieta Bendruomenėje. Ne tik jaunimas, bet ir visuomenė žino, kas Bendruomenės draugai ir kas priešai.

Jūra Gailiušytė Vasario 16 gimnazijoje po posėdžio su Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenės žmonėmis. Iš kairės: A. Glemža, A. Lingė, prof. Z. Ivinskis, V. Alseika, Simonaitis, dr. Pašaitienė, dr. P. Karvelis, gimnazijos direktorius V. Natkus, J. Valiūnas, dr. J. Grinius, Barasas, k[illegible] Bunga, priešais vidury — J. Gailiušytė.
[illegible]ra Gailiušytė with functionaries of West Germany's Lithuanian Community.

Jei partijos ir toliau reikšis prieš Bendruomenę, jos visai praras pasitikėjimą jaunimo tarpe, o ateityje tas neišeis į naudą tų veiksnių, kur partijos vyrauja.

— Esate PLB (Pasaulio Lietuvių Bendruomenės) Jaunimo Sekcijos vicepirmininkė. Norėtume išgirsti, kaip veikia Jaunimo Sekcija ir kokie jos artimiausi planai?

— Jaunimo Sekcija buvo įsteigta Jaunimo Kongreso metu. Ji veikia prie PLB valdybos. Kai kurie kraštai turi savo jaunimo sekcijas, kurios veikia prie LB kraštų valdybų. Tokias sekcijas turi: Kanada, Vokietija, Australija, Argentina, Urugvajus ir kt. Mažesnėse liet. kolonijose prie kraštų valdybų yra atstovas jaunimo reikalams. Jaunimo sekcijų tikslas palaikyti tarpusavio ryšius su kitų kraštų jaunimu. Šių metų vasarą prieš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą numatoma suruošti visų kraštų lietuvių jaunimui [illegible]dovų savaitę.
[illegible]ių metų vasario mėnesį PLB Jaunimo Sekcijos stovyklų vadovas A. Saulaitis, S.J., dalyvavo Pietų Amerikos Jaunimo Suvažiavime Brazilijoj ir lankė P. Amerikos lietuvių kraštų bendruomenes bei jaunimo sekcijas.

— Kokia, Jūsų nuomone, lietuvių jaunimo ir lietuviškos veiklos ateitis emigracijoje?

— Dabartinė jaunimo karta didele dalimi yra lietuviška. Ji bus pajėgi lietuviškai veiklai dar apie 30 metų. Kiekvienoje sekančioje kartoje atsiras tokių, kurie nubyrės nuo lietuvių veiklos ir gyvenimo, užtat svarbu, *kokie* bus likusieji. Reikia jaunimą mokyti kovoti už Lietuvos laisvę, būti pasiruošusiems aukoti laiką, pinigus ir savo energiją, jausti būtinybę išlikti lietuviais ir pareigą — tą lietuvybę perduoti kitoms kartims. Be to, kiekviena pasaitaikiusia proga svetimtaučių tarpe kelti Lietuvos laisvės atgavimo klausimą. Aš tikiu, kad Lietuvos laisvė greičiau grįš, negu sunyks lietuviška veikla emigracijoje. Lietuvos laisvė vėl sustiprins tą veiklą.

Jubiliejinių metų proga Philadelphijoje, Independence Hall, prisiminimui žuvusių laisvės kovotojų, Pabaltijo valstybių atstovai Washingtone padėjo vainiką prie Laisvės Varpo.
Iš kairės: dr. Arnold Spekke, Latvijos atstovas, Ernst Jaakson, Estijos atstovas ir Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas. Foto — K. Čikota

Philadelphijoje dalis jubiliejinių metų minėjimo vykdyta visų trijų — lietuvių, latvių, estų — tautų kartu. Tam įvykiui skirta kovo 9 diena, kada įvyko banketas, skirtas pagerbti baltiečių draugams amerikiečiams. Banketas Sheraton viešbutyje sutraukė arti 1000 svečių. Garbės svečių tarpe buvo burmistras James H. J. Tate, Philadelphijos arkivysk. John Cardinal Krol, Cath. Standard ir Time red. Rev. Francis X. Kuel, pagrindinę kalbą pasakęs JAV kongresmanas Daniel S. Flood, Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai Washingtone ir kt.

Diplomatic representatives of the Baltic States place a wreath at the Liberty Bell in Independence Hall, Philadelphia, Pa., to honor the memory of those fallen in battle for the independence of the Baltic countries.

Chicagos Lietuvių Tarybos delegacija pas Chicagos miesto burmistrą Richard J. Daley Vasario 16 proga.
Iš kairės: Chicagos Lietuvių Tarybos vicepirm. Rimas Staniūnas laiko Lietuvos vėliavą, Lietuvos Gen. konsulas dr. P. Daužvardis, Chicagos L. Tarybos pirmininkas Julius Pakalka įteikia burmistrui Lietuvos laisvės simbolį, kurį priima R. J. Daley, Tarybos vykdomasis sekretorius Povilas Kilius.
Lithuanian American Council delegation visits Chicago's Mayor Richard J. Daley.

Korėja – Vietnamas – Vėlinės...

"Pavasaris eina Karpatų kalnais..."

Imperialistinė komunistų Rusija 1950 metų birželio 25 pradėjo Korėjos karą: Šiaurės Korėja sprogo ofenzyva prieš Pietų Korėją. 1951 m. Jaungtinės Tautos nubalsavo komunistinę Kiniją laikyti agresore. Šiaurės Korėja neteko 1½ milijono užmuštais ir belaisviais. To karo metu nutiko du atsimintini įvykiai: 1943.3.5 mirė "generalisimas" Stalinas, Hitlerio kolaborantas bei Lietuvoje rusų okupacijos įvedėjas, o mirus pačių komunistų išmestas į patvorį; 1951 m. vyr. karo vadas gen. Mac Arthur atleistas iš pareigų. 1953.7.27 karas baigtas paliaubom.

Bet imperialistinė komunistų Rusija nenurimo: ji pradėjo naują karą Azijoj — Šiaurės Vietnamas išėjo prieš Pietų Vietnamą. JAV-bės, vykdydamos pasižadėjimą, stojo ginti užpultąjį. Komunistinė Kinija, popierinis tigras, būdama užimta vidaus kovomis, laikosi nuošaliau. Sovietų Rusija yra svarbiausia ginklų tiekėjas užpuolikui: Vietkongas kariauja rusiškais ginklais. Vėl milijonai užmuštų, sužeistų ir belaisvių.

Tuo tarpu, kai Sovietinė Rusija ištiesusi ginkluotas rankas į Aziją, jos viduje satelitinės tautos pajudėjo, reikalaudamos laisvės ir demokratijos! Čekoslovakijoje įvyko "apsivalymas": prezidentas A. Novotny, senas stalinistas, neteko vietos. Valymą pravesti apsiėmė pats partijos vadas. Įvyko pasikeitimų ir žemesnėse sferose. Tauta nusilenkė laisvės kovotojo Masaryko kapui.

Lenkijoje jau kelios savaitės demonstruoja jaunimas, studentai — uždraudus vaidinti A. Mickevičiaus patriotinį veikalą "Vėlinės". Braška Gomulkos sostas. Antirusiška banga vis labiau įsisiūbuoja. Iš universitetų šalinami komunistai profesoriai, nepritarią sovietiniam rusų komunistų imperializmui.

Laimėto karo, bet pralaimėtos laisvės laikotarpyje užaugęs jaunimas nebenori gyventi "proletarinės diktatūros" vergijoje! Satelitinės tautos ima vis drąsiau reikalauti laisvės. Rusų komunistų partija guldoma į patvorį. Ateis laikas ir rusų inkorporuotoms tautoms, kaip Lietuva, Latvija, Estija ir kitos.

J. Prūsas

Natūralu ar nenatūralu?

● Ar tikrai "Lietuvos žmonės" tvarko savo likimą, nesiklausdami rusų? ● "Ministro pirmininko pavaduotojas" Leokadija Piliušenkienė. ● Jaunimo - senimo santykiai ok. Lietuvoje

Sovietinėje santvarkoje niekas nėra tikras dėl savo rytojaus — kiekvienas dreba dėl savo kailio, nes niekas nežino, kuris sekantis pateks į partijos ir čekos nemalonę. Tos baimės persekiojami, "tarybiniai piliečiai" spaudžia vienas kitą, kad tik kaip nors patys išsilaikytų paviršiuje. O būti nugramzdintam į dugną yra labai lengva, nes "apkaltinimų" ant bet kurios galvos gali nukristi (net nežinia, iš kur) ne vienas, o iš karto keli ar keliolika. Prof. K. C. Gečys, dėstąs Fordhamo universitete ir tą reikalą nuodugniai išstudijavęs, savo knygoje "Du pasauliai" *) rašo, — sovietinis pilietis gali būt apkaltintas buržuaziniu nacionalizmu, biurokratiškumu, asmenybės kulto liekana, kosmopolitizmu, kapitalizmu, dogmatizmu, formalizmu, imperializmu, individualizmu, kulokizmu, (lietuviškai buožių idealogijos /!/ palikimu), opurtinizmu, plutokratizmu, revizionizmu, trockizmu, vulgarizmu ir dar dešimčia izmų, kitaip sakant, viskuo, kuo tik partijos ir čekos bosai panorės. Nuslinks galvelė nuo koto, ir nė šuo nesulos! Išnyksi iš apyvartos, ir net geriausi tavo draugai bijos apverkti, kad patys tuo pačiu nebūtų apkaltinti."Išnyksi, kaip dūmas, neblaškomas vėjo..." anot senojo poeto. Arba anot ispaniško posakio: mauras atliko savo darbą, mauro nebereikia...

Vienas po kito nueina nuo scenos ir lietuviškieji maurai, kurį laiką nemažą vaidmenį vaidinę "tarybinės Lietuvos" statyboje, buvę garsūs ir reikalingi. Kiti dar (stipriau ar menkiau) laikosi partijos peilio ašmenų įsikabinę, kartais net didelius ir galingus ponus vaidindami.

Viena iš tokių pagarsintų iškamšų dabar yra Leokadija Piliušenko - Diržinskaitė, pavergtoje Lietuvoje "ministro pirmininko pavaduotoja" vadinama, užsienin pasiunčiama kaip sovietų delegacijos narė prie Jungtinių Tautų. Ji atstovauja ne Lietuvai, bet Sovietų Rusijai ir komunistų partijai Ji atstovauja Imperialistinei komunistų Rusijai, kuri kolaboravo su Hitlerio nacionalistine Vokietija. Vieną kolaborantą suskaldžius ir nubaudus, antrasis liko ne tik nenubaustas, bet dar pats pasiskelbė teisėju. Piliušenkienė yra komunistė nuo 1936 metų; nepriklausomybės metais komunistų penktos kolonos dalyvė ir visą laiką kenkusi lietuvių tautai, prisidėjusi prie dabartinės rusiškai komunistinės okupacijos įvedimo. 1944-51 m. ji kažkur baigė specialią partinę mokyklą. Moka lietuviškai, nerausta meluodama, mėgsta buržuazinę kosmetika pridengti proletariškai raudoną odą...

Š. m. "Gimtojo Krašto" nr. 2 įdėtas su ja pasikalbėjimas, kuriame ji, "ministeris" iš rusų malonės, norėdama save pavaizduoti sovietine didvyre, laikraščio bendradarbiui giriasi, jog vien jos pasirodymas JAV-se "veiksniams" sudaręs daug bėdų. Kaip tos "bėdos" pasireiškusios? Nugi, tik klausykite: "'Veiksniai' ir tarpusavyje nėra vieningi. Tarp jų irgi yra (ir vis daugiau atsiranda) **blaiviai** /mūsų pabraukta — S. R./ galvojančių žmonių, suprantančių, kad **Lietuvos likimą tvarko ir tvarkys jos žmonės, nesiklausdami patarimo"** (Irgi mūsų pabraukta — S. R.) Sakydama "nesiklausdami patarimo", ji neprideda žodžio "rusų", bet ir be to juk kiekvienam aišku — rusai Lietuvos žmonėms duoda tuos "patarimus" tiesiog įsakymų būdu, — ar jie nori, ar nenori... Galima pagirti "ministerį Piliušenkienę už teisingą, kad ir kiek suktą, pasakymą, bet ar tatai prisidės prie jos karjeros, negarantuojam!

Preidami pro kitus jos išminties perlus, stabtelėkime tik dar ties vienu atsakymu, būtent, liečiančiu "jaunimo" ir "senimo" santykius. Norėdama greičiau pro tą klausimą prabėgti, ji trumpai atrėžia: "Kartų problema yra visur," ir tuojau priduria: "ir tai natūralu". Jeigu tokios problemos nebūtų "tarybinėj" santvarkoj, aišku, būtų "nenatūralu". Bet pažiūrėkime, kaip tas natūralumas reiškiasi sovietiniam bloke? Pačioj Rusijoj jau kelintą kartą teisiami ir baudžiami jaunieji rašytojai, reikalaują bent kiek sąžinės ir kūrybinės laisvės; satelitinėj Lenkijoj, uždraudus vaidinti klasikinį A. Mickevičiau veikalą (Vėlinės), o studentams reiškiant protestą, jie policijos vaikomi, daužomi, suimami, kemšami į kalėjimus. "Natūraliai" vystosi ir okupuotoj Lietuvoj senimo ir jaunimo santykiai. Ilgai jaunimui partija neleido turėti savo spausdinto žodžio. Pagaliau tik pernai duotas sutikimas išleisti kuriančiam jaunimui panašų laikraštį, kokį rusų jaunieji jau seniai turi, — išėjo jaunųjų rašytojų žurnalas "Nemunas"; bet jo spausdinamas toks mažas egzempliorių skaičius, kad kioskuose neįmanoma nusipirkti. Į užsienį žurnalas neišleidžiamas (nors šiaip jau visokį savo šlamštą brukte bruka...), kad kitur gyvenantieji nepamatytų, kūrybingojo Lietuvos jaunimo darbų ir aspiracijų!

Jaunimas, — kalbama apie jaunuosius rašytojus, dailininkus ir kitus kūrėjus, — išaugęs ir išsimokslinęs sovietų vergovėje, nekenčia senųjų rusams parsidavusių venclovų, guzevičių, tilvyčių ir panašių "asmenybių", kurie dabar save laiko "tarybinės" santvarkos iškovotojais ir įvesdintojais Lietuvoje, kurie būdami Maskvos statytinėje vyriausybėje pasirašė 1941 metais dekretą parduoti Lietuvą Rusijai, deportuoti lietuvius (net savo kolegas rašytojus menininkus) į Sibirą, kaip nešvarų ir "tarybinei" santvarkai kenksmingą elementą. Jaunimas, kuris neturi jokių praeities dėmių, kuris tos praeities net nematė, joje negyveno, ir vis dėlto dažnai pakaltinamas buržuaziniu nacionalizmu, miesčioniškumu, individualizmu, revizionizmu, negali pakęsti, kad juos tarybiškumo ir partinio idealizmo bei tėvynės meilės mokytų tie, kurie buvo buržuazinės grietinėlės laižytojai ir pataikūnai. narsūs asmenybės kulto dainiai ir jo himnų autoriai, už savo karjerą pardavę savo ir savo tėvų tėvynę...

Ne "nieko naujo" ir vyresniųjų rašytojų fronte: turėjo jie savo laikraštį "Literatūra ir Menas", kurs buvo "Lietuvos TSR rašytojų laikraštis"; šiais metais jis atimtas iš rašytojų ir padarytas "kūrybinių sąjungų savaitraščiu". Redaktorium paliktas tas pas (atpirkimo ožys) Vacys Reimeris, bet pavaduotoju pridėtas tulas D. Šniukas. Joks menininkas, bet geras partijos pakalikas.

Dėl ko verkė, dėl ko ne, tačiau visi, atrodo, su džiaugsmu sutiko žinią, kad iš red. kolegijos išmestas "rusas" J. Žiugžda, Lietuvos var[illegible] ir jos istorijos niekintojas, purvintojas ir fa[illegible]katorius.

Natūraliąją jaunimo dvasią dalinai išreiškia kartkartėmis praleisti pasisakymai. Štai vienas tokių:

"Daug kuo galėjome pasidžiaugti ir pasididžiuoti: pradedant Čiurlionio vardo meno mokykla, baigiant lietuviškais audiniais ir baldais. Tame tarpe — ir mūsų literatūra, sutvirtėjusi, praplatėjusiais horizontais, įvairesnė ir savitesnė, negu buvo iki šiol, giliom šaknim įaugusi į lietuvišką žemę. Kad ir kokiom laisvom, moderniom eilėm berašytum, kad ir kokiom kosminėm temom beprabiltume, mes vis tiek same veikiami ir Donelaičio, Strazdo, Maironio, Sruogos, Salomėjos Neries, V. Mykolaičio-Putino... Ir liaudies dainų" ("Tiesa", 1967.XII.23, psl. 3; iš poetės J. Degutytės atsakymo į anketą).

Šov. Ripka

ĮGRISUSIOS KOMUNISTINĖS DAINUŠKOS

Vienas pirmųjų įvedimų, užėjus komunistams, buvo miestų ir miestelių aikštėse pastatyti garsiakalbiai, per kuriuos dieną naktį varė savo propagandą. Nuo to laiko praėjo 27 metai, daug kas pasikeitė, bet garsiakalbiai, pasirodo, ir dabar dar "tebekalba". Štai pora ištraukėlių iš jauno rašytojo apysakaitės, atspaustos š. m. "Jaunimo Gretų" nr. 9, psl. 12 ir 13:

"Autobusas sustojo miestelio centre. Aikštėje žaidė vaikai, ant aukšto stulpo tarškėjo garsiakalbis, prie parduotuvės stoviniavo vyrai...

— — — — — — — —

"Kai išėjome iš bufeto, vyrai sulipo į mašiną ir nuvažiavo, garsiakalbis ant stulpo rėkė įgrisusias dainuškas." (V. Brazauskas, "Pienių spalva".).

RENKAMA LIETUVIŲ MARTIROLOGIJA

Prieš pusmetį — pernai metų liepos mėn. — **Lietuvos Tyrimo Institutas,** Vliko prašomas, sutiko rinkti ir skelbti martirologinę - genocidinę medžiagą apie Lietuvos gyventojų žudymą, kankinimą, kalinimą Sovietų Rusijos ir Nacių Vokietijos okupacijų metu — nuo 1940 metų vasaros iki šių dienų.

Nors institutas, jau ir prieš pradėdamas tą darbą, turėjo nemaža medžiagos, jis dar kreipiasi į visuomenę, kviesdamas siųsti jam daugiau žinių apie masinius, o taip pat ir atskirų asmenų suėmimus, kalinimus ar nužudymus; taip pat apie partizaninių kovų metu žuvusius, ištremtus, kankintus, kalintus, apie tolimesnį gyvųjų likimą. Žinias siųsti adresu: Lithuanian Research Institute, 29 West 57 St., Fl. 10, New York, N. Y. 10019.

ANTANUI MACEINAI 60 METŲ

Sausio 27 d. 60 metų amžiaus susilaukė žymusis kultūrininkas prof. dr. Antanas Maceina, gimęs Suvalkijoje, Marijampolės apskrityje.

Ši metų sukaktis davė progos mūsų spaudai plačiau pažvelgti į A. Maceinos kultūrinį įnašą į bendrąjį tautos lobyną. Periodikoje pasirodė keletas įdomių pokalbių su jubiliatu, jo kolegų ir jo mokinių apžvalginių raštų bei vertinimų.

•

Dr. A. Baltinis, žvelgdamas į A. M. filosofines ištakas, sako: "Šalkauskio paragintas, Maceina nugrimzdo į filosofines studijas. Universitete tada buvo keliamas mūsų kultūros tikslo klausimas. Pagal Šalkauskį — mūsų kultūros tikslas yra jungti Rytų ir Vakarų kultūrą. Į save mes žvelgėme kaip stovinčius aukščiau abiejų kultūrų ir pagal Hegelio tezės ir antitezės metodą stebėjome savyje galimybes pralenkti jas abi ir sukurti kažkokią aukštesnę jų sintezę. Tai aukštas mūsų kultūros idealas, jis žavėjo Maceiną, todėl jis aistringai gilinosi į abi kultūras..." Toliau jis tęsia: "Maceina išėjo mūsų kultūros dirvonų purenti, kada juos dar dengė tiršta tamsa. Buvo dar taip mažai šviesos nešėjų su naujais balsais, su tokiais balsais, kurių negalima negirdėti. Todėl iš Maceinos išėjo daug balsų, skleidėsi daug idėjų, nes jis matė, kad vieno balso, vienos idėjos neužtenka. Nors jis ir nenorėjo, bet turėjo būti universiteto dėstytojas, rašytojas, jaunimo organizatorius ir auklėtojas, naujas balsas politikoje, visuomeniniame, kultūriniame ir religiniame gyvenime..."

•

A. Maceina universitete dėstyti pradėjo 1935 metais Kaune, būdamas 27 metų amžiaus. Neskaitant pirmojo bolševikmečio, kada buvo pasitraukęs Vokietijon, Kaune profesoriavo iki antrojo, ir dabar tebesitęsiančio Lietuvos pavergimo. 1942 m. pakeltas ekstraordinariniu profesorium ir 1942-43 m. išrinktas filosofijos fakulteto dekanu. Vokietijoje nuo 1956 m. pradėjo profesoriauti Freiburgo universitete, o 1959 m. persikėlė į Vestfalijos Miunsterį.

Dabar A. Maceina gyvena V. Vokietijoje nuo 1959 metų Vestfalijos Miunsteryje, kur yra tenykščio universiteto dėstytojas. Dviejų pastarųjų semestrų bėgyj sveikata neleido skaityti paskaitų, tačiau ir tuo metu jis globojo ir tebegloboja keletą doktorantų, beruošiančių dizertacijas. Nuo sekančio semestro tikisi vėl galėsiąs skaityti paskaitas. Kaip pilnateisis Vokietijos valdininkas jis jau dabar galėtų dėl silpnos sveikatos pasitraukti į pensiją, bet, kaip jis pats sukakties proga pasveikinti atvykusiems bičiuliams pareiškė, to dar nenori. Jis mėgsta studentus, o šie labai mėgsta ir vertina jį, kaip profesorių. Jo paskaitos lankomos labai gausiai.

•

Dėstymas universitete tėra viena dalis prof. Maceinos veiklos. Plačiojoje visuomenėje jis žinomas kaip spaudos darbininkas, paskaitininkas, daugelio knygų autorius.

Jaunystėje jis išvertė eilę T. Totho knygų jaunimui, o vėliau reiškėsi ir tebesireiškia kaip vienas iš vaisingiausių lietuvių kūrėjų - autorių. A. Maceinos kūryba eina trimis kryptimis: pedagogika, kultūros filosofija, socialinis klausimas.

Ką tik baigęs studijas Maceina parašė didžiulį veikalą "Tautinis auklėjimas", kurios tezės ir teigimai bei išvados labai tiktų ir šiandieną mums, išklydusiems po platųjį pasaulį ir kartais neberandantiems tautinio ramsčio. Be grynai akademinio pobūdžio veikalų (Kultūros filosofijos įvadas, Pedagogikos istorija ir pn.), Maceina gilinosi į socialinį klausimą ir išleido veikalą "Socialinis teisingumas", kuris sukėlė plačias diskusijas tiek svetimų, tiek jo ideologijos žmonių tarpe. Tas diskusijas dar paaštrino jo naujas veikalas "Buržuazijos žlugimas", kur tema rutuliojama ne iš marksistiškai socialistinių pagairių, bet iš Dievo ir žmogaus santykių, teologiškai metafizinio žvilgsnio.

Pakaks paminėti dar tik tokius knygų vardus, kaip Jobo drama, Saulės giesmė, Didysis Inkvizitorius, ar Niekšybės paslaptis, kad matytume, kokia plačia apimtimi reiškėsi A. Maceinos, mąstytojo talentas.

Šalia to nesvetima Maceinai ir teologija, ką liudija knygos "Didžioji Padėjėja", "Dievo Avinėlis" ir kt. Maceina yra ir poetas, spausdinęs eilėraščius A. Jasmanto slapyvardžiu, o prieš porą metų išleidęs rinkinį, vardu "Gruodas".

Šalia knygų rašymo A. Maceina rado ir teberanda laiko dalyvauti periodikoje. Pats savo laiku redagavo "Ateitį", buvo vienu iš "XX Amžiaus" redaktorių. Jo straipsnių galima rasti įvairiuose mūsų kultūros žurnaluose ir laikraščiuose ("Aidai", "Į Laisvę", "Draugo" kultūros priedas). Be to, savo raštų yra spausdinęs taip pat vokiečių kalba.

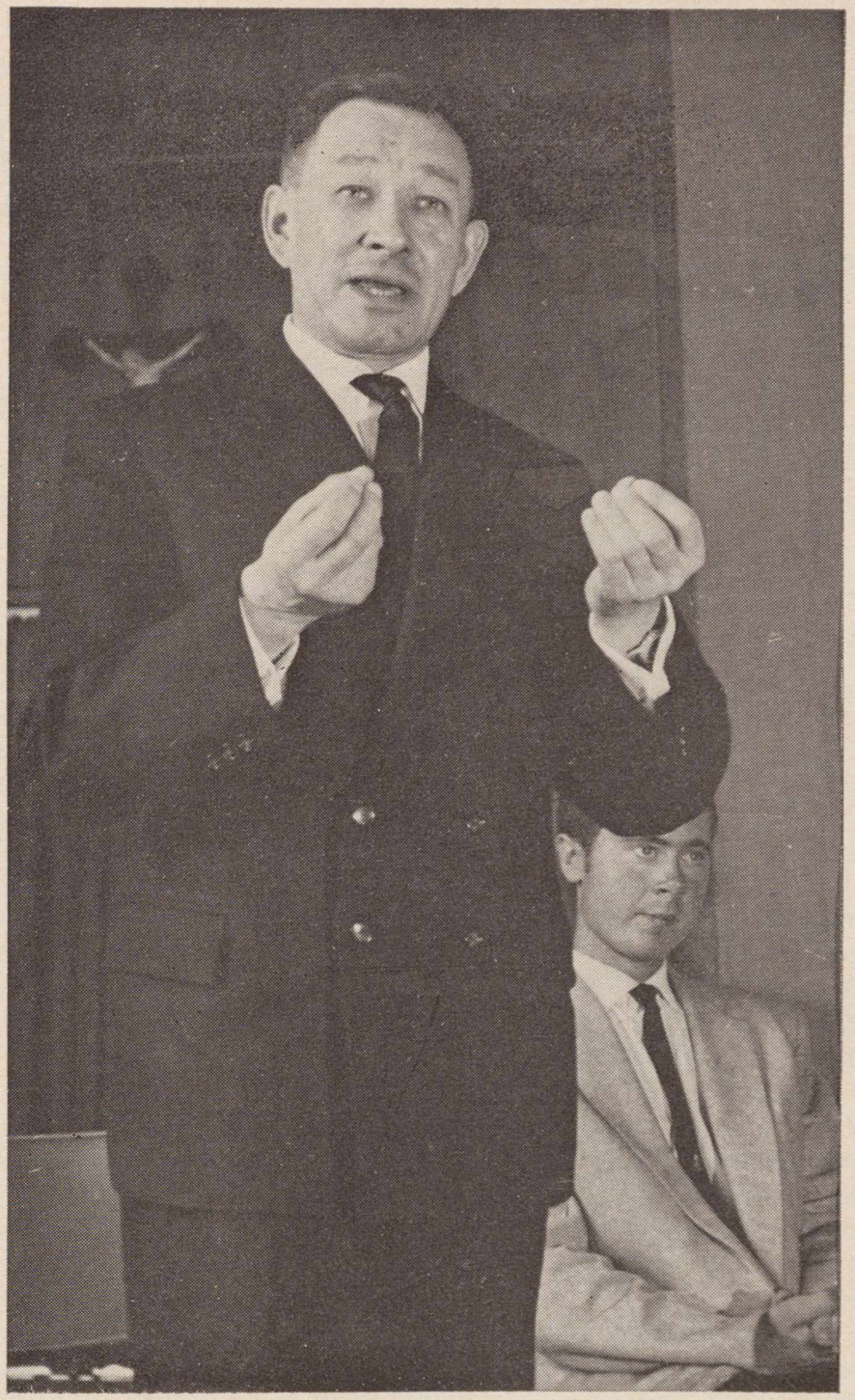

Antanas Maceina

Visuomeninėje veikloje A. Maceina daugiausia yra reiškęsis ateitininkuose, kur 1947-49 m. buvo federacijos tarybos pirmininkas ir ėjo federacijos vado pareigas. Lietuvoje buvo Liet. Krikščionių darbininkų sąjungos centro valdyboj. Yra Lietuvių Fronto ideologas.

•

Europoj taip pamėgtoji kasmetinė Lietuviškųjų studijų savaitė yra A. Maceinos minties vykdymas. Ne tik jis iškėlė studijų mintį, bet ir rūpinosi jos įgyvendinimu, visą eilę kartų būdamas studijų savaičių moderatorium ir pats jose skaitydamas paskaitas. Prof. A. Maceina yra prie studijų savaičių tik prisidėjęs, kad jo įnašo dėka jos pasiekė tokio aukšto lygio ir susilaukė tokio plataus visuomenės pripažinimo.

Taigi, nors ir gyvenąs atokiai nuo lietuviškos veiklos centrų, A. Maceina pasirodė nesąs užmirštas ar nustumtas į šalį. Jo žodis laukiamas ir sekamas, jo mintys diskutuojamos, jo kūrybine kibirkštimi gėrimasi ir guodžiamasi. Daugelį metų dirbdamas svetimiesiems, savo knygomis ir smulkesniais raštais visuomet buvo savųjų tarpe, sielojosi skaudžiaisiais lietuvybės reikalais, smaigstė ateities gaires, giliu filosofiniu žvilgsniu rado išeitį iš daugelio šiųdienių sunkumų ir negerovių.

Numatydami jo buvimo reikšmę su laisvojo pasaulio lietuviais, sovietiniai Lietuvos uzurpatoriai ir jų tarnai dėjo ir tebededa pastangas jį parsivilioti į pavergtą Lietuvą ir likviduoti kaip mintytoją ir kaip kūrėją. Neatrodo, kad A. Maceina į tai kreiptų kokį dėmesį ir duotųsi gyvas palaidojamas.

•

Sukakties proga sveikindami, linkime fizinės sveikatos ir moralinės stiprybės pakelti pagundas, kokių ateityje, atrodo, susilauks ir daugiau laisvojo pasaulio lietuvių kūrėjų. (P. Eli.).

JUOZAS ŠVAISTAS

Kryželis ant kaklo

□

Perversmai, revoliucijos, didieji sumišimai. Čia vieni nuvertė carą, sušaukė seimą, įvedė naują tvarką. Čia vėl atėjo kiti, nuvertė tą patį demokratinį seimą ir proletariato diktatūrą paskelbė visai šaliai. Susirėmė vadinami baltieji ir raudonieji. Tikras karas viduje. Keli frontai susidarė dideliuose Rusijos miestuose ir plotuose. Visa tai kažkur kitur, kažkur kitam pasauly, kuris mums miglotas ir tolimas. Nei tikrų žinių, nei aiškaus supratimo neturime. Iš ten tik aidas, tik gandai — įvairiausi.

Mes irgi kariaujam. Tik priešas tikras — vokiečiai. Mūsų frontas pietų Galicijoj — Austrijos žemėj. Mūsų pasaulis gana siaurutis, nedidelis — vien tik kuopa, apkasai, blindažai ir retkarčiais poilsis kaimiečių trobose bei jų šeimose.

Tai ir visas mūsų gyvenimas — be galo nuobodus, monotoniškas. Diena iš dienos tas pats skurdas, vargas, tie patys žmonės ir vaizdai. Visur sugriauti, suardyti namai, tušti, šiurpūs apkasų išrausti laukai. Kasdien ta pati fronto muzika: pokši šautuvai, trata kulkosvaidžiai, baubia patrankos, burzgia lėktuvai. Kasdien gabenami pro šalį ar lavonai ar sužeistieji.

Jei tos muzikos nebūtų, dar didesnis nuobodumas. Dienomis beveik aptyla. Tada tikrai pasijunti lyg kapinėse, kur viskas negyva ir klaikiai primena buvusį gyvenimą. Vos tik sutemsta, vos tik juodas nakties rūbas apgaubia žemę — toks pragaras prasideda, kad ir gruodžio šalčiai ima šildyti.

Šaudo abi pusės ir nuolat pasišviečia laidomom rakietom. Nieks nepuola ir nesirengia pulti, o šaudymas ligi pat aušros. Kodėl taip šaudo? Visaip leistina aiškintis: gal iš nuobodulio, kad truputį pajudėtų, miegą ar šaltį nuvarytų; gal iš baimės, kad slapukiškai neprišliaužtų priešas ir čia pat apkase nenudurtų, o svarbiausia, kad būtų trukdomi bet kokie pasirengimai toje mirties zonoje.

Dienomis joks judėjimas neįmanomas. Akylai seka snaiperiai su optiniais taikikliais. Vos pakėlei palvą ar iškišai kur nors iš už medžio, tuojau dzakt ir įsegė į kaktą. Nelaimė žvalgui, jei aptiko jo gandralizdį. Retai benusileis žemėn gyvas. Tik naktimis vieną kartą per parą atvažiuoja lauko virtuvė. Išdalina karštą viralą, duoną. Tik naktimis įmanomi dalių ar sargybų pasikeitimai.

Toje aplinkoje, kur gyvenama valandėlėmis, kiekvienas naujas mažmožis, kiekvienas menkas įvairumas darosi įdomus, reikšmingas ir giliau įsispaudžia sieloje. Štai kodėl ir atsiminiau dabar vieną tokį smulkutį nuotykį. Be abejo, čia įsimaišiusi ir jauna daili lenkaitė Liusi. Daili mergina fronto zonoj retas ir labai jautrus reiškinys.

Buvo prieš pat Kalėdas. Sieninis kalendorius belaikė paskutinį 1917-tųjų metų lapą. Mūsų kuopa žygiavo iš poilsio į frontą. Turėjo pakeisti ten esančią ir užimti pirmąją ugnies liniją. Aš buvau paliktas prie pulko štabo. Reikėjo iškvosti porą dezertyrų, sugautų beplėšikaujant.

Po poros dienų jau vijausi savo kuopą. Žinojau, kad ji laikinai sustojusi bažnytkaimyje, maždaug 3-4 kilometrų nuotolyje nuo fronto.

Ėjau vienišas gražiu plačiu plentu: Kamionka — Tarnopol. Sunkios mintys rausėsi mano smegenyse. Atsiminiau, kad Kūčių diena, kad ryt Kalėdos, o nieko panašaus aplinkui. Tuščia ir nyku. Net saulės nematyti. Sunkių švininių debesų užgultas dangus. Šaltas tirštas rūkas skverbiasi į plaučius ir toks pat rūko pavidalo kvapas išpučiamas atgal. Storai apšarmoję mano ūsai ir užverstų kailinių apikaklė.

Kelio porai valandų. Anais laikais būtinai važiuotas keliaučiau. Dabar revoliucijos, persilaužimo metas — jokio skirtumo bendruoju požiūriu tarp karininko ir kareivio. Nei antpečių, nei to vardo nebeliko. Visi vienodi ir visi kareiviais vadinami. Kitose kuopose net vietomis pasikeista — kareiviai vadai, o karininkai eiliniais rikiuotėje. Štai kada pasiektas seniai trokštamas žmonijos idealas: "Laisvė, lygybė ir brolybė!"

Einu neskubėdamas. Ko ir kur man skubėti? Nebent mirčiai į nasrus? Niekas į aną pusę neskuba ir linksmo veido nerodo eidamas. Atgal kas kita. Atgal žygiuojant net daina savaime, be jokios komandos, prasiveržia.

Nuotaika šuniška — pamesto, alkano šuns. Kūčių vakaro atsiminimai taip aštriai, taip skausmingai raižo širdį, kad visai pakerta pakinklius. Kuopos sudėtyje kažkaip smagiau žygiuoti, bet vienam... Nors gulk čia pat griovy ir prašyk kad užkastų kas nors gyvą.

Prisimenu. Šventas, palaimintas vakaras. Viskas mistiška. Viskas didžiojo laukimo ir didžiųjų įvykių paslaptimis gaubiama. Balta švarutėlė staltiesė. Po ja traškus, kvepiąs šienas paskleistas. Viduryje stalo "Dievo pyragas" — angelų ir visų šventųjų maistas. Toks bent mano įvaizdis. Apie vidunaktį gims Naujas Mesijas, Naujas Pasaulio Išganytojas. Danguj ir žemėj linksmai pasigirs džiugi giesmė: *Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis.*"

Aplink stalą visa gyvai nušvitusi šeima: abu tėvai, dvi seserys ir trys broliai. Iš viso septynetas. O kur šiandie toji šeima? Kur gimtasis mūsų lizdas? Broliai kaip ir prarasti — jokių žinių. Vienas turkų fronte, antrasis už Atlanto. Tėvai su seserimis Petrapilyje. Vienintelis vienas trankausi svetimoj žemėj. Be jokio tikslo ir naudos jau antrieji metai gaišinu savo jaunas dienas ir sveikatą trumpinu.

Pasiekiu bažnytkaimį, surandu kuopos štabą. Iš lauko namas neprastas. Priklauso prie bažnytinių. Vargonininkui skirtas.

Praveriu duris į tą kambarį. O Viešpatie! Klaikiausias vaizdas. Mano nuotaika visiškai nukritusi. Tik žemėtos, purvinų batų užmintos grindys ir keturios kalkėmis nutaškytos sienos. Nei stalo, nei lovų, nei vienos tos šeimos dūšios. Viename kampe prikreigta šiaudų,, tartum garde. Ten susėdę pasiuntiniai ir štabo viršila. Kerta kortomis iš peties. Jokio dėmesio, kad aš čia atėjęs. Kitame kampe pora suolų. Tai ir viskas. Niekad nebuvo pasitaikę taip, kada sustodavome gyvenvietėse. Visada su tuo namo gyventojais. Troboj šeima ir mes kartu. Mums užleisdavo krikštastalę ir lovas. Jaukiau ir patogiau.

To įspūdžio apsmukintas nė nesitraukiu nuo durų. Paklausiu:

— O kur kuopos vadas sustojęs?

— Čia pat.

— Čia pat? Tai ir aš turėsiu čia pasilikti?

— O kokių gi dar dangiškų migdolų norėjai?

— Kur gi atsigulti?

— Nori — ant suolo, nori — ant gri[illegible] Vietos užteks. O kodėl tas tavo "bimba[illegible] nieku nesirūpina? Jei tokio poniško sudėjimo esi, galėjo tau lovą paruošti!

Tai atsakinėja viršila — stambus, grubus velikorosas, iš Tulos gubernijos. Jis šnekasi, kaip gaspadorius su savo bernu. Visai neseniai taip prasidėjo. Pirmiau lekajiškai tempėsi ir daužė kulnimis, kaip automatas. Dabar jau jam tenka nusilenkti, jei kokios paslaugos reikalingas.

Paminėtas "bimbalas" tai mano pasiuntinys. Daugelis kareivių neapkenčia, visaip kolioja, o širdyje pavydi. Nevienas mielai užimtų jo vietą. Nei fronto ugnies, nei blindažų vargo netenka pergyventi. Kol aš esu pirmosiose ugnies linijose, jis bastosi užnugaryje, miega sau šiltoje troboje ir laukia manęs sugrįžtančio, kai vėl turėsim poilsį.

Guvus, miklus tas mano pasiuntinys. Visada linksmas, gyvas — tikras ukrainietis. Labai draugiškas ir nuoširdus. Beveik dukart vyresnis už mane. Paskutiniojo šaukimo atsarginis. Jis ir rūpinasi manimi, tkriau pasakius globoja, kaip geras tėvas. Laimės dalykas gauti tokį pasiuntinį. Net pasirinkdamas nepataikyčiau, o čia paskirtas — visai atsitiktinai, kaip loterijoj. Tuo atžvilgiu esu patenkintas.

Pažvelgiu į jį. Jis gudriai šypsosi. Vadinasi, turi ką nors sumanęs, kokią nors staigmeną paruošęs man. Netrukus šelmiškai pamer[illegible] ir eina pro duris. Suprantu, kad ir ma[illegible] kviečiasi kartu. Priesienyje patylom aiškina:

— Jūs, kaip lenkas (laiko mane lenku dėl to seno įprasto suplakimo: katolik — to polak), galėtumėt apsistoti pas moteris. Ten gera lova, šilta ir jauku...

— Pas kokias moteris?

Galvos linktelėjimu rodo į antrąsias duris iš priesienio.

— Čia pat. Ten trys moterys. Labai daili, gal kokių aštuoniolikos metų vargonininko duktė, jos motina ir bobutė.

— O kur vargonininkas?

— Nežinau. Ar miręs, ar žuvęs, vienu žodžiu — nebėra.

— Kodėl gi kuopos vadas neapsistojo?

— Jos neprimė — jis rusas. Pasakė, kad daugiau vietos nebėra.

— Tad ir manęs nepriims.

— Priims — aš žinau.

— Iš kur tu žinai? Kalbėjai, tareisi?

— Ne. Aš tik mačiau, kaip iš ten išėjo anos kuopos karininkas. Gražiai išlydėjo, atsisveikino.

Toliau 10 puslapyje

Kęstutis Gaidžiūnas

DEŠIMT EILĖRAŠČIŲ

Klausimas

Miestas penkios minutės į rytus
ten tuoj už vingio.
naktį virš namo
lapės choru loja.

šuo, išgirdęs pavojų
ant pušimis kvepiančio kalno
staugia:
čia nėra vietos lapėm.

nemigus
paslėpta nuo mėnesienos
[illegible]aimynų, vaikų, vyro

ji girdi žvėrių chorą
ir klausia,
ar nėra vietos lapėm čia?

Išganytojas

Skausmas raito
kūną.
Šuns lojimas
riksmas
nesuvaldomų vaikų
erzina ją.
Dega
nemigos akys.
Ji siekia
išganytojo —
baltai žalio tranquillizer.

Voratinklis

Išblyškęs vorantinklis
nesuskaitomų dienų
kabo krašte
proto...
Kabo lėtai supdamasis
[illegible]beveik nekvėpuojąs —
kvėpaluose
pelyjančių atsiminimų.

Vedybų katafalkas

Raudonos šviesos
lydi
vedybų katafalką.
Gazolino tankas
senai tuščias.
juodi
ratai
sukasi
paniekos
dumble.

Kambarys

Kambarys...
Senas vėsintuvas pučia skausmą
iš kampo į kampą.

Varžovai

Nuskurę bažnyčios
išrikiuotos Los Angeles gatvėje
tarp iškabų
vyno: dešimts centų galionas
siūlo karštą kavą ir Dievą.

Nusidėjėliai

Angelai
permatomais sparnais
trapiais, nejudomais
matė
procesiją
apačioje,
šliaužiančią
lyg gyvatė
į juodą duobę
rūkstančią.

Gale
figūra ilga
balta barzda
murmėjo
pasiteisinimus.

Pietuose

Arbata —
Texas stiliaus;
verandos
švelniuose vasaros
vakaruose
mint, julep
jazminai
verkiantys gluosniai
ir juokas.

Užmiesty
iškrypę
skurdo lentos.

Tribūna

Verkiančios širdys žvelgia
pro sudūžusius, skudurais užkamšytus
langus.
Vargšų parado tribūna.

Naktinei pamainai baigiantis

Dabar jau gerai, ramu.
Naktis vėsi, lėta, blėstanti.
Supąs miegas apakina protą
ir daiktai vargstančiose akyse
darosi vėl mieli.

Dar viena naktis praėjo, sakai,
ir neišėjai iš proto;
buvo šviesa, kitas žmogus,
ir mintys apie mylimus
(surikiuotus pasąmonėje kaip kalėdiniai angelai)
kurie bus paliesti vėl
bundančiam ryte.

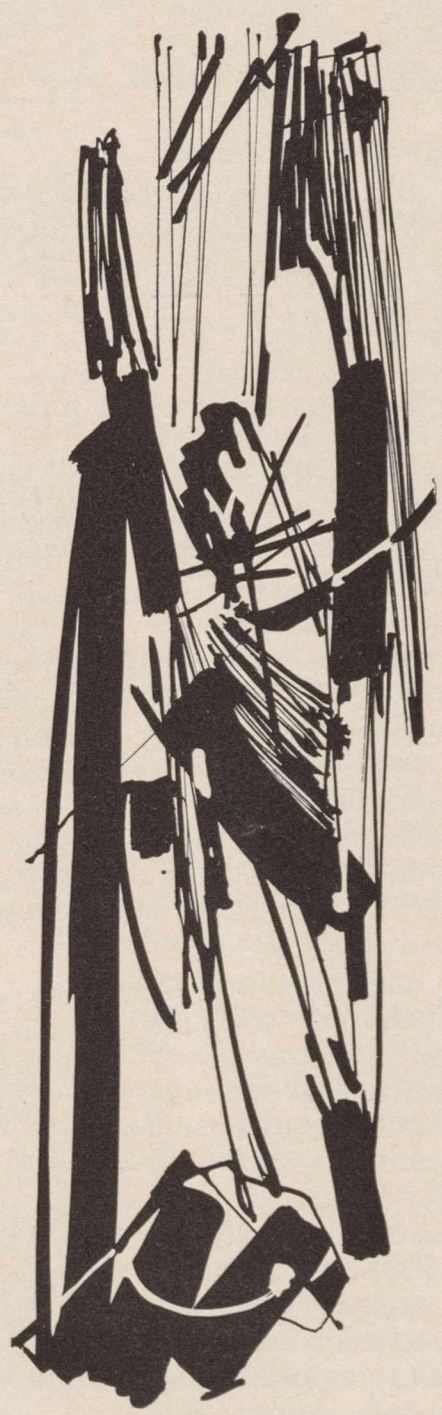

T. Valius. Vinietė L. Andriekaus eilėraščių rinkiniui "Naktigonė".

KRYŽELIS ANT KAKLO...

Atkelta iš 8 psl.

Valandėlę dvejoju: ar čia man veržtis, ar ne? Matau, tas mano svyravimas nepatinka pasiuntiniui.

— Kodėl nepamėginti? Juk nieko neprarasit!

Sukursto. Praveriu duris ir lenkiškai:

— Niech będzie pochwalony Jezus Christus!

Tikrai — moterys trys. Beveik visos unisonu atsako:

— Na wieki wiekow. Amen!

Jaunesnioji skubiai nuplasnoja prie krosnies. Droviai ar baugiai dangstosi už bobutės. Į veiksmo areną išeina motina — stangri, dikta moteris.

— Ko norėtum tamsta?

— Porą naktų pernakvoti.

Ir skardžiu balsu ir energingais judesiais ginasi.

— Mums trims beliko šis kampelis. Matai tamsta, kaip čia ankšta. Didžiausį kambarį užleidom kariuomenei. Daugiau nebegalim, ne. Ir storasta pasakė, kad daugiau niekas nebegali reikalauti iš mūsų.

Aš žiūriu į labai patogią, pasipūtusią, tikru poilsiu gundančią lovą, čia pat prie durų. Argumentuoju savo pasiuntinio žodžiais:

— Bet juk čia gyveno anos kuopos karininkas ir šitoj lovoj gulėjo?

Moteris sentimentališkai sušvelnėjo.

— Tai buvo lenkas — savasai žmogus...

Ir toliau kalbu pasiuntinio sugestijom:

— Aš irgi lenkas...

Vėl beveik unisonu visos trys:

— Tamsta lenkas?! Negali būti!

Nustebimas ir drauge nepasitikėjimas. Jaučiu, kad jau tenka griebtis savųjų argumentų. Bet kokių? Kuo paremti tuos žodžius? Staiga, lyg stebuklingas spindulėlis, plyksteli mano sąmonėj.

— Galiu parodyti kryželį, kur parašyta: *"Pamiątka z Częstachowy"*.

Pasitikrinti ateina vyriausias namų ir devocionalijų autoritetas — bobutė. Aš vis tebestoviu sustabdytas prie durų. Bobutė eina iš lėto, lyg ko ieškodama.

— Liusi, ar nematei, kur mano akiniai?

— Tuojau, babunia!

Dukraitė vikriai prišoka ir nuima nuo lentynos storą nuzulintais odos viršeliais maldaknygę. Ten užversti akiniai. Aš skubiai atsisagstau kailinius ir sugriebiu ant kaklo žalią šilkinį kaspinėlį, Patraukiu jį, ir sublizga nedidelis sidabro kryželis. Tebelaikau nenuimtą. Bobutė visai priartėjo, beveik prisiglaudžia prie manęs. Drebančiais pirštais varto, apžiūrinėja tą kryželį. Skiemenuodama skaito: "Pa-pa-miąt-ka..." Tai būdingas lenkiškas parašas ir dar stebuklinga vieta paminėta — Čenstakavas.

Bobutės veidas daugelio metų raukšlėmis išraižytas. Akys užtrauktos, paraudusios ir drėgnos. Plaukai, prasimušę pro skarelės pakraščius, standūs, išretėję ir visai žili. Rankų ir pirštų oda, kaip sušutintas pergamentas, atsiknojusi, smulkiai pūslėta. Kvėpuoja sunkiai, dusulingai. Aš kenčiu ir laukiu, kol baigsis ekspertizė.

— Iš tikrųjų... — kažkaip pamaldžiai pasakė. Paskum jau tvirtesniu balsu: — Liusi, paruošk tam karininkui lovą. Tegul pailsi žmogus. Nors ir jaunas, bet vistiek koks čia gyvenimas tame fronte.

Niekad nepamaniau, kad tasai kryželis bus kada nors toks reikšmingas. Beveik buvau pamiršęs, kad jį nešioju. Viena jautri Lietuvos tremtinė, apverkdama ir lydėdama mane į frontą iš Jaroslavlio miesto, užkabino tą kryželį ir palaimino. Nešiojau jį, kaip tam tikrą amuletą ar talismaną. Kiti karininkai nešiojo ant kaklo mažučius drambliukus, kaukolėles, motinos ar mylimosios plaukų kuokštelę medalijonuose. Kryželis vis dėlto reikšmingesnis. Mirties akivaizdoje daugeliui sustiprėja tikėjimas Dievu ir prietarais. Kiečiausi bedieviai, kai tik smarkesnė kanonada, ženklina save kryžiumi ir meldžiasi šnabžda vaikystėj išmoktus poterius. Didžiausi realistai nevengia prietarų ir visokių amuletų.

Laimėjęs bobutės pripažinimą, linksmas grįžtu į bendrąjį kambarį pasiimti lagamino. Pasiuntinys belaukiąs. Vienoj rankoj laiko mano lagaminą, antrojoj savo maišelį. Iš veido suprato, kad laimėta. Bet paklausė dar:

— Ar išdegė?

— Iš.

— Argi aš nesakiau!

Abudu tvarkomės tame kambary, kur taip "ankšta" ir kur "nebėra vietos". Pasiuntinys greit prisigretina prie moterų, prie krosnies. Gyvai čiauška ukrainietiškai. Galicijoj abi kalbos vienodai vartojamos. Bematant ir darbo prasimano sau. Ima kirvį ir eina lauk. Paskui ineša kelis glėbelius malkų priskaldęs. Čia vėl pastebi, kad vanduo besibaigiąs. Nusitveria kibirus ir pasemia iš šulinio vandens. Labai žvalios gaspadoriškos jo akys. Moterys patenkintos: giria ir dėkoja.

Aš tvarkausi savo kamputyje, prie lovos. Nors mes gyvenam valandėlėmis, bet tvarkomės ilgesniam, pastovesniam gyvenimui. Tokia, matyt, žmogaus natūra. Ji sudėta iš klaikiausių prieštaravimų. Žogus nuo pirmosios užgimimo dienos pasmerktas mirčiai, sunykimui, bet iš paskutiniųjų visur kimba, kad tik ilgiau pasiliktų žemėj, kad tik pratęstų savo gyvenimą.

Už sienos girdžiu kuopos vado balsą. Aišku: jis grįžo išstatęs sargybas ir klausinėja apie mane. Tuojau triukšmingai ir įvirsta. Nei nenusivilkęs kailinių. Visas piktas, paraudęs, kaip kalakutas. Rūsčiai kreipiasi į kreipiasi ne į mane, bet į šeimininkę:

— Ką gi tai reiškia? Kai aš prašiausi, tai man vietos nebuvo, o dabar atsirado?!

Šeimininkė gana šalta ir abejinga. Jaučiasi teisingai pasielgusi.

— Jis lenkas — jis mūsų žmogus...

Vadas beveik pasiuto, visa gerkle suriko:

— Ką! Jis lenkas? Jis toks pat lenkas, kaip aš totorius!

Vadas gerai žinojo mano kilmę ir platesnę biografiją. Beveik metai toj pačioj kuopoj. Moterys visai neatsiliepė nei į jo riksmą, nei į žodžius. Mane kurstė velniškas juokas. Vos susilaikiau. Koks dabar bejėgis ir menkas vadas su tuo savo pykčiu ir tyliai išreikštu paniekinimu. Pirmiau jis būtų galėjęs suriesti į ožio ragą, o dabar — priešingai. Kiekvienu momentu momentu galiu suagituoti kuopą ir nuversti jį patį. Vėliau taip ir padariau, kaip dabar suvaidinęs lenką. Vis dėl to nuobodumo ir kurstančio bolševikiško šūkio: "Prarasti nėra ko, o laimėti galima!"

Kūčių valgyti susėdom visi to kambario gyventojai. Kaip tikroji šeima. Vakarienė skurdi. Daug ko trūksta. Ketvirtieji metai karas. Visas kraštas nualintas. Pafrontėj ypačiai skurdas ir pusbadis gyvenimas. Tačiau tradicija išlaikyta. Stalas jaukus, šventiškas. Visko po truputį. Ir plotkų pora.

Moterys, kaip į bažnyčią eiti, persivilkusios, nusipraususios ir susišukavusios. Liusi dailiai supintomis kasomis. Ilgos, palaidos, kaip rugiapiūtės pabaigtuvių pynės. Ir tokios pat šviesios, stambios. Akys gyvos žydrios rugiagėlės. Trumpai kažkaip vogčiomis pažvelgiu į Liusį, ir skersvėjis patraukia per visą mano kūną.

Bobutė vadovauja apeigoms. Ji pakyla ir plačiai reikšmingai žegnojasi. Sustojam ir mes, taip pat žegnojamės. Garsiai kalbama maldelė: "Viešpatie, kaip tu valgei su savo apaštalais paskutinę vakarienę ir palaiminai, taip dabar palaimink mūsų valgius ir suteik mums dvasiškos stiprybės. Tegul Tavo dvasia ir šventoji ramybė apsigyvena mūsų širdyse ir tuose namuose. Amen."

Valgom tyliai, susikaupę, lyg tai būtų liturgiškas aktas. Kaik tik priešais mane [illegible] Liusi. Mano žvilgiai nuolat ties ja sustoja ir ilsisi. Be abejo, ji jaučia. Retkarčiais pakelia savo tankias blakstienas ir aiškesnis rausvumas nuplieskia josios veidu. Iš tiesų žavi toji Liusi. Svaigina mane jos skaistumas ir trauklus moteriškumas. Brandi, prinokstančios jaunystės savybėmis gausiai apdovanota.

Tą vakarą nušvito man dvi žvaigždės: viena danguje, kuri trims karaliams rodė kelią ir atvedė į kalnų tvartelį, kad pagarbintų gimusį Kristų; antroji žemėje, čia pat prie Kūčių stalo.

Kur toji žvaigždė nuves ir ką ji man lemia? Tikriausiai nieko. Aiški iliuzija ir dykumų mirażas. Tik pasityčiojimas ir dar skaudesnis ilgesys. Frontas ir užnugario aplinkybės nekartą suteikia retų, įdomių momentų, suveda su žmonėmis, kuriais susižavėtum ir, sugraudinęs širdį, amžinai išsiskirtum. Taip ir šįkart.

Jau antrąją Kalėdų naktį tylai, ropomis, traukdami į plaučius šaltos žemės drėgmę ir kvapą, slinkome į pirmosios ugnies linijos blindažus.

Ir Liusi ir ta jauki viešnagė likosi tik svajonė. Svajonė viltinga, sustiprinusi dvasios troškulį išlikti gyvam ir siekti gražesnio, laimingesnio gyvenimo, kaip toji jaunystė ir gyvos žydriosios rugiagėlės.

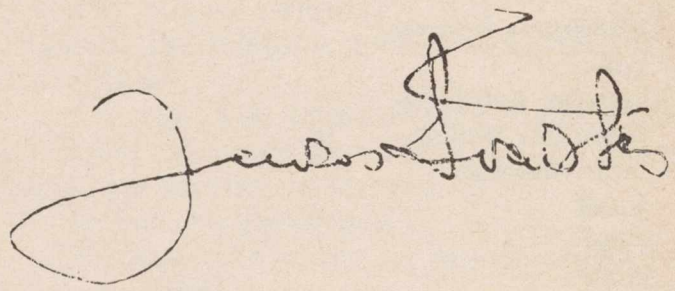

Chicago, Ill. 1958.XII.8.

ARGENTINA IR ARGENTINOS LIETUVIAI

Kun. Aug. Steigvila, Argentina

Apie Argentinos kraštą

Argentina yra tarp 25 ir 55 paralelės Pietų Amerikos žemyne su 2.808.492 kv. km plotu ir 20 milijonų gyventojų. Vienas trečdalis gyventojų yra Buenos Aires sostinėje ir jos priemiesčiuose, kurie labai toli nutįsę iki 20 ir 30 km spinduliu.

Argentinoje žmonės kalba ispanų kalba, kaip ir visoje Pietų Amerikoje, išskyrus Braziliją, kur kalbama portugališkai. Gyventojų ketvirtadalis yra imigrantai. Pati didžiausia imigracija vyko dar prieš I-jį pas. karą; nuo 1857 iki 1917 metų imigravo apie [illegible] milijonai žmonių, tuo laiku atvyko ir keli šimtai lietuvių.

Argentinos gamta labai įvairi. Vakaruose yra Andų kalnai, kurie nusitęsia per 3300 km., todėl klimatas gana sausas ir vėsus. Yra vietų, kur kalnai pasiekia virš 7 km, o beveik visas kalnynas eina 4-5 km aukštyje, kur viešpatauja amžinas sniegas. Argentinos šiaurėje mažai lietaus, užtai gana sausa ir šilta; prie Brazilijos pasienio klimatas šiltesnis negu Kalifornijoje. Tačiau einant į pietus oras vis labiau atvėsta, kol pietuose — Ugnies žemėje — visai atšąla ir yra panašus kaip Suomijoj.

Pagal gamtos klimatą yra ir Argentinos žemės ūkis: kur šilta ir turi drėgmės, — auginamos vynuogės, vatos medžiai, arbata, kava; viduryje, didžiojoje pampoje, kur klimatas vėsesnis, — auginami javai, ypač kviečiai, kukurūzai ir kiti javai; o kur javai neauga, ten ganosi žiemą ir vasarą milžiniškos gyvulių banbandos (galvijų skaičius sunku ir pasakyti).

Javai ir mėsa ir svarbiausias Argentinos eksportas; už tai Argentina įsiveža iš svetur pramonės dirbinių, nors paskutiniu laiku labai smarkiai kyla Argentinos pramonė, kur amerikiečiai turi investavę nemažai kapitalo.

Argentinoje iškasama anglies, aukso, sidabro, nemaža gaunama žibalo ir dujų. Paskutiniu metu stengiamasi vis daugiau žemės turtų iškasti ir panaudoti.

Gyventojai, kaip minėta, yra didele dalimi iš Europos imigrantų. Yra taip pat indėnų, bet jų iš viso gal beliko tik kokie 300.000, kurie pasitraukę kalnuose gyvena; kiti gi susimaišė su ateiviais ir sudaro mišrią mulatų rasę, juodos veido spalvos. Tokių nemaža yra provincijose, kur buvo daugiau indėnų apgyventa.

Per 300 metų — nuo 1555 iki 1825 — Argentina buvo apgyventa Ispanijos kolonalistais. Prieš 100 metų Argentina teturėjo vos 2,5 mil. gyventojų, gi dabar aštuonetą kartų daugiau. Paskutiniaisiais metais imigracija kiek sumažėjo. Didesnė imigrantų dalis yra ispanai ir italai, paskui seka kitos tautos — vokiečiai, lenkai, ukrainiečiai, kurie sudaro net ištisas kolonijas, kuriose dar neseniai turėjo savas mokyklas, savas bažnyčias. Tokių kolonijų yra dar daug.

Argentinos lietuviai

Mums tačiau svarbu žinoti apie lietuvius, gyvenančius Argentinoje. Daugumas lietuvių Argentinon atvyko 1925 — 1931 metų laikotarpyje. Pavieniai lietuviai čia ėmė plaukti daug anksčiau. Jau XVII amžiaus pabaigoje čia atvyko P. Daukantas, kuris dalyvavo Argentinos nepriklausomybės kovose; vėliau atvyko vilnietis A. Chodasevičius ir I. Šlapelis, kurio ainiai dar ir dabar tebgyvena Patagonijoje, čia net vieną miestą įkūrę.

Argentinoje, kaip žinome, gyveno atbėgęs ir mirė garsus aušrininkas A. Vištelis (Višteliauskas) "Regėjimo" autorius ("Op, op, kas ten, Nemunėli..."). XIX amžiaus gale ir šio amžiaus pradžioje atvyko apie 50 lietuvių, kurių tarpe turime garbingą patriotą Igną Padvalskį (Jo duktė, ištekėjus už Rukšėno, gyvena Los Angeles mieste, o kiti vaikai — Buenos Aires mieste).

Pati didžioji lietuvių banga atvyko Argentinon po I pas. karo, kai Lietuvoje buvo didžioji darbo krizė. Daugumas atvykusių buvo iš lietuviško kaimo — sveikas ir gajus jaunimas, kuris sudarė lietuviškas šeimas. Pradžioje daugumas jų buvo nuvykę Patagonijon, bet vėliau dėl nepakenčiamo klimato sąlygų vėl grįžo į Bs. Aires. Beveik visi lietuviai metėsi prie dirbtuvių, išmokdami amato, arba ėjo į fabrikus, sunkiai užsidirbo sau duoną. Vėliau beveik visi įsigijo sau namus, išleido vaikus į mokslus ir dabar gyvena kaip pensininkai arba pas savo vaikus arba patys vieni.

Tiesa, tarp 1951 ir 56 metų Argentinon atvyko apie 750 DP lietuvių. Jie čia gerokai pakėlė vietos lietuvių kultūrinį gyvenimą, sudarydami tautinius ansamblius ir chorus, ruošdami šventes, padarydami užuomazgą Lietuvių Bendruomenei. Bet šiandieną daugelio jų jau nebėra — jie išvyko į Šiaurės Ameriką, nes neprigijo dėl vietos sąlygų ir mažų uždarbių. Ir vėl Argentinoje paliko tik pirmoji karta kartu su čia gimusiais savo vaikais, kurie augina trečiąją lietuvių kartą. Ties jų veikla ir rūpesčiais ir teks kiek ilgiau sustoti, nes jie davė lietuvio imigranto veidą Argentinoj.

Lietuviškos organizacijos ir sambūriai

Jeigu iš viso Argentinoje priskaitoma apie 30.000 lietuvių, kurių pusė gyvena Buenos Aires mieste ir jos apylinkėse bei La Platos žiotyse, tai organizuotos lietuviškos visuomenės gal bus tiktai dešimtas nuošimtis. Pati didžiausia lietuviška organizacija yra Lietuvių Susivienijimas Argentinoje, įkurta 1914 metais ir turinti apie 1000 narių su 6 skyriais. L. Susivienijimas turi savo rūmus Buenos Aires mieste ir Kordoboje. Susivienijimas — tai daugiau labdaros ir savišalpos draugija, kuri rūpinasi palaikyti narių savitarpio ryšius, ruošdama šventes, prižiūrėdama ligonius narius ir įsijungdama į bendrą lietuvių kultūrinį gyvenimą. Toliau seka Dr. Basanavičiaus "Lietuvių Centro" draugija su 400 narių, kuri panašiai kaip Lietuvių Susivienijimas yra grynai savišalpinė ir kultūrinė draugija, turinti nuosavus namus su didele ir moderniška sale Bs. Aires mieste.

Berisso mieste, kur gyvena apie 3000 lietuvių, yra dvi draugijos. Viena — "Nemuno" draugija, įsikūrusi dar 1911 metais "Vargdienio" vardu, dabar priskaitant virš poros šimtų narių, turinti nuosavas patalpas su dideliu salionu. Antra — "Mindaugo" lietuvių katalikų savišalpinė ir kultūros draugija, susidedanti iš 250 narių, su nuosavu draugijos namu ir salionėliu. Abi draugijos mini savas šventes, organizuoja jaunimo piknikus, prižiūri savus ligonius ir negalinčius pragyventi.

Anksčiau Berisse veikė lietuviška mokykla bei choras, o dabar tik retkarčiais susirenka pajvairinti programas su daina ir vaidinimais.

Grįžtant prie Buenos Aires lietuvių kolonijos, tenka paminėti lietuvių Aušros Vartų parapiją, įstengtą Tėvų Marijonų 1940 metais. Prie lietuvių parapijos tuojau pat prisidėjo jau anksčiau muziko Vaclovo Rymavičiaus suorganizuotas "Šv. Cecilijos" choras, kuris dabar kas sekmadienį gieda per lietuviškas mišias ir didesnes šventes. Taip pat prie parapijos veikimo prisidėjo "Birutietės" lietuvės moterys. Atvykus antrai imigrantų bangai, po II-jo pas. karo, buvo suorganizuotas "Dainos" ansamblis, šeštadieninė mokykla, skautai, šokėjų grupė, kuriuos dabar pakeitė jau čia gimęs jaunimas su naujais ansambliais ir mokyklomis.

Taip pat veikia Lietuvių Bendruomenės keli skyriai su centrine valdyba.

Tėvai Marijonai leidžia katalikišką savaitraštį "Laiką", kuris spausdinamas nuosavoje spaustuvėje. Be to, Argentinoje jau nuo seniai eina socialistinis laikraštis "Argentinos Lietuvių Balsas". Abu laikraščiai kartu turi apie 3000 skaitytojų.

Argentinos lietuvių problemos

Kiekvienas kraštas turi savo problemų. Argentinos lietuviai irgi turi nemaža problemu lietuvybės išlaikymo ir lietuviško jaunimo srityse.

Visų pirma lietuvybės išlaikymui trūksta lietuvišku mokyklų. Veikia tiktai kelios šeštadienio mokyklėlės. Galėtume turėti ir lituanistikos mokyklų, mokinių netrūktu, bet trūksta mokytojų. Senieji jau arba išemigravo arba numirė, o naujų neatsiranda. Kyla klausimas, kur gauti mokytojų, — ar iš kitur atsikviesti, ar savo išsimokslinti. Šiuo klausimu jau buvo rašyta spaudoje ir kalbėta su Lietuvių Bendruomenės vadovais Šiaurės Amerikoje. Atrodo, gal prieisime kokių nors rezultatų. *)

Kita problema — tai trūkumas organizatorių, ypač jaunimo tarpe, kurie galėtų suorganizuoti jaunimą, pavyzdžiui, į skautus, vyčius ar kitokias organizacijas bei sambūrius, kad palaikytų jų lietuvišką dvasią. Mūsų turimi šokių ansambliai nepatenkina tų reikalavimų: būti sąmoningu lietuvišku jaunimu, be to, neapjungia plačios jaunimo masės. Yra bandoma organizuoti jaunimui vasaros bendri subūvimai, bendros atostogos, bendros studijų savaitės ir kita, bet ir čia mums trūksta gerų organizatorių ir pagalbininkų.

Kyla mintis, ar nebūtų galima per Lietuvių Bendruomenę ar kitą kurį organą suorganizuoti vieną pastovią komisiją, kuri imtųsi studijuoti Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo bendradarbiavimo klausimus, paskui juos išstudijavus imtų vykdyti.. Laikas bėga, ir viskas klostosi mūsų nenaudai. Tikiu, jei Š. Amerika pradėtų rūpintis ir mūsų Pietų Amerikos problemomis, ji ir pati atgytų, atjaunėtų.

Nukelta į sekantį psl.

---

*) Kaip šią problemą bent iš dalies palengvinti rašė Los Angeles A. Skiriaus leidžiamas laikraštis "Lietuviai Amerikos Vakaruose".

ARGENTINOS LIETUVIAI.....

Atkelta iš 11 *psl.*

Iki šios dienos, kol bus tokia komisija sudaryta, mums reikia savanorių - partizanų, kurie pasisiūlytų ateiti pagalbon Pietų Amerikos kontinentui. Šitoji pagalba konkrečiai galėtų būti tokia: padovanoti lietuviškų knygų, lietuviškų plokštelių, kurios jau čia nebeina apyvartoje, o jei kas turi keliautojo entuziazmą, atvykti kuriam laikui į P. Ameriką ir pasidarbuoti, pasižvalgyti, kaip čia mes gyvename, dirbame ir veikiame, kokios mūsų kliūtys ir kokios galimybės, kokios pastangos ir kokie rezultatai kovoje dėl lietuvybės išlaikymo ir dėl Lietuvos laisvės. **)

Kiekvienas geras darbas, kiekvienas rankos paspaudimas, kiekvienas bičiuliškas patarimo žodis bus priimtas su dėkingumu. Ateina laikas, kad mes nebegalime gyventi užsidarę vien tik savo rajone ar namuose, bet turime plačiau pažvelgti pro langą ir pamatyti savo kaimyno bėdas ir ateiti pagalbon.

Argentinos lietuvių santykiai su kitais lietuviais

Labai svarbų vaidmenį paskutiniu laiku suvaidino prieš kokį dešimt metų įsisteigusi Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba (ALOST), kuri apjungia visas organizacijas ir spaudą krašte. Toji pati Taryba pradėjo organizuoti Pietų Amerikos lietuvių kongresus. Nors I-mas Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas surengtas Lietuvai Išlaisvinti Centro pirm. Z. JukneviČiaus iniciatyva, tačiau realizuotas jis buvo daugumos organizacijų ALAS Tarybos priežiūroje, o paskutinis (1967 m.) kongresas jau buvo grynai ALOS Tarybos pravestas.

Prisimenant praėjusius keturius Pietų Amerikos Lietuvių Kongresus, reikia pastebėti, kad jie labai prisidėjo prie lietuvių suartinimo Pietų Amerikos kontinente ir kartu su lietuviais Š. Amerikoje, nes kiekvienam kongrese dalyvavo ir Šiaurės Amerikos lietuvių. Šiaip jau stipriausiai kongresuose pasireiškė šie trys kraštai: Argentina, Brazilija ir Urugvajus; o paskui ir kiti, kaip Čilė, Kolumbija ir Venezuela, atsiųsdami savo delegatus.

Šių kongresų pobūdis ir tikslas yra dvejopas: sustiprinti lietuvių tarpusavio dvasią lietuvybės išlaikyme ir padėti pavergtai Lietuvai atgauti laisvę. Toliau šie kongresai apeliuoja ir į visų vyriausybių galvas prašant iškelti ir paremti Lietuvos bylą. Kongresų metu yra aplankomos tų kraštų vyriausybės, kur vyksta kongresai, išnešamos rezoliucijos kitų kraštų vyriausybėms ir UNO tautoms, kad atkreiptų dėmesį į rusų okupuotus Pabaltijo kraštus.

Kiekvieno kongreso metu vis labiau įsijungia lietuvių jaunimas ne tik su savo meninėmis programomis, bet ir su savo studijomis ir rezoliucijomis. Tai yra skatinantis motyvas tokius kongresus ir toliau organizuoti. Juose užmezgami vis tampresni ryšiai ir su Šiaurės Amerikos lietuviais, kurie vis labiau paremia mūsų idėjas ir žygius dėl bendro visų ir visos mūsų tautos labo.

Šiais, 1968 metais, šaukiamas Pasaulio lietuvių seimas, tikimės, dar arčiau sujungs mus, nes ta proga jau pirmą kartą ir Pietų Amerikos lietuvių atstovai dalyvaus bendrame seime ir darbe. Tai turėtų būti *panamerikinis — visos Amerikos lietuvių seimas!*

**) Neseniai, rodos, su PLB susitaręs, P. Amerikosje lankėsi kun. A. Saulaitis, susipažino su vietos jaunimu ir jų problemomis, dalyvavo sausio 27 — vasario 4 d. vykusioje Sao Paulo apylinkėse, Brazilijoj stovykloje — studijų savaitėje; tikimės kada nors išgirsti jo įspūdžius, patyrimus ir problemas bei jų sprendimo galimybes. *Red.*

Kovo 19 sukviestoje spaudos konferencijoje Clevelande PLB valdybos sekretorė M. Lenkauskienė painformavo apie planuojamą trijų menininkų kelionę į Pietų Amerikos kolonijas Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Urugvajuje ir Argentinoje. Numatoma koncertus ten surengti šių metų rugpjūčio - rugsėjo mėnesiais.

Pietų Amerikos lietuviai per PLB Jaunimo sekcijos atstovus Jūratę Gailiušytę ir kun. Antaną Saulaitį, SJ jau yra įteikę kvietimus šiems menininkams: solistei Aldonai Stempužienei, pianistui Andriui Kuprevičiui ir kompozitoriui Dariui Lapinskui. Menininkai sutikimą jau davė.

Jungtinis Finansų Komitetas yra sutikęs kelionę paremti 3000 dolerių; daugiau būtų surinkta iš koncertų pajamų.

Šis menininkų tūras, PLB valdybos sekretorės žodžiais, suteiks progos Pietų Amerikos lietuviams pasidžiaugti muzikine kūryba, gražia lietuviška daina. Ypatingai tai bus atpildas tiems, kurie neturės progos dalyvauti nei iškilminguose minėjimuose, nei tautinių šokių šventėje, nei Pasaulio Lietuvių Seime...

IŠ DAILĖS PARODŲ

A. Tamošaitis — **Senovės kaimelis** / Ancient village

Iš parodos Toronto Universitete, Meno galerijoj, pernai rugs. 3-24

— Kovo 4 — 22 dienomis New Yorke La Maison Francaise patalpose vyko trijų lietuvių dailininkų, gyvenančių ir dirbančių Prancūzijoje, grafikos paroda. Savo darbus buvo išstatę: Žibuntas Mikšys, Pranas (Gailius) ir Antanas Mončys.

— Kovo 16 — 24 dienomis Chicagoje Čiurlionio galerijoj vyko **Prano Lapės** dailės darbų paroda. Kaip spaudoje rašoma, dailininkas buvo išstatęs ekspresionistinių beveik iki abstrakto gamtos vaizdų ir "op-art" piešinių. Bet paveikslų vardai realūs: Ruduo už studijos lango, Medžiai, Vidurziemis, Juodvarnio lizdas ir pn.

— Kovo 29 d. skulptorius **Petras Aleksa** Jaunimo centre Chicagoje skaitė paskaitą tema "Junk Sculpture." Šis "menas", iš karto pradėtas Amerikoje, sukėlė nemaža pašaipos; dabar jo pavyzdžių jau galima matyti ne tik parodose, bet ir čia vieno, čia kito miesto gatvių skveruose ar aikštelėse.

— Dail. **Adolfas Valeška**, šv. šventės komiteto kviečiamas, sutiko padaryti meninį apipavidalinimą šventės estradai Amfiteatro salėj.

— Weyhe galerijoj New Yorke balandžio 6 — gegužės 4 d. vyksta **Romo Viesulo** grafikos paroda.

Didelė R. Viesulo darbų paroda buvo surengta pernai metų rugsėjo 10 — spalio 3 dienomis Cincinnati Meno muziejuje. Buvo išstatyti jo litografijos kūriniai iš trijų išleistų aplankų: Toro Desconocido, Hew ir Notes on Image and Sound.

— **Dail. Seselės Mercedes** dailės darbų paroda St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Chicagoj balandžio 6 — 26 dienomis.

S. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave., Chicago, nuolat vyksta lietuvių dailininkų, numizmatikos, philatelijos ir kitokios parodos. Muziejaus veikla informuojama spaudai biuleteniais ir katalogais. Apie šį muziejų ir jo įvykius teks ateityje parašyti plačiau.

LIETUVOS MIESTŲ HERBAI IR VAIZDAI

Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla Čikagoje Lietuvos jubiliejinius metus atžymėjo originaliu būdu. Tas originalumas išryškėjo dvi valandas trukusioje programoje, kurią vasario 17 dieną atliko abiejų šeštųjų klasių mokiniai ir keletas šių pastarųjų jaunesnių broliukų ir sesučių Jaunimo Centro salėje.

Žiūrovų buvo pilna salė, prigužėjusi mokinių su tėvais, mokytojais ir kitais, kuriems dar rūpi jaunimas ir jų darbai.

Programoje buvo jaudinančiu būdu žiūrovams pristatyta Lietuva, pavaizduojant ją spalvingai nupieštais miestų herbais ir žymesnių vietovių vaizdais — piliais, istoriniais paminklais, miestų reginiais bei gamtos vaizdais.

Herbai buvo nupiešti pagal autentiškus pavyzdžius ant dideliu — 3x3½ pėdų — skydų, padarytų iš faneros. Kiekvieną tokį herbą į sceną išnešė berniukas ar tautiniais drabužiais apsirengusi mergaitė. Pranešėjai pasikeisdami per mikrofoną paskaitė, kas apie tą vietovę svarbiausia, o herbų ir vaizdų atnešėjai, arba atstovai, atmintinai padeklamavo pritaikytą eilėraščio ar prozos fragmentą, susijusį su vietove ar parašytą iš ten kilusio rašytojo.

Kiekvienas herbo atnešėjas jau buvo čia gimę ir atstovavo miestui, kuriame jo tėvas ar motina buvo gimę. Tik Brigita Hofmanaitė buvo gimus Lietuvoje, Šilutėje, ir čia atvykusi 1962 m. Ji atstovavo su herbu Šilutei.

Iš viso tokių herbų buvo parodyta 26. Visus juos padarė mokiniai (vasaros atostogų metu), talkinami tėvelių, brolių ir seserų bei vadovaujami diplomuoto braižytojo Viliaus Trumpjono. (Be šio pasišventusio lietuvio, kilusio iš Šilutės ir per 30 kartų atstovavusio Lietuvą tarptautinėse sporto rungtynėse, herbų programa vargu būtų buvusi realizuota).

Beje, dėl Šilutės herbo teko net Berlyną pasiekti — reikėjo atlikti tikrą odisėją, kol gautas žemėlapis su Rytprūsių herbais. Iš jo buvo nupiešti Šilutės, Tilžės ir Klaipėdos herbai.

Šio originalaus parengimo iniciatorė ir autorė yra Palmyra Lampsatienė, vienos VI-sios klasės auklėtoja. Jos vaizduotėje gimė herbų ir vietovių programa, kurią ji pravedė tokiu įspūdingu būdu. Ji parodė didelį pasišventimą, kol ją suorganizavo, nuolat per visą vasarą būdama su mokiniais, piešiančiais herbus, nurodinėdama ir koreguodama.

Daugelis dailininkų, į kuriuos kreipėsi, atsisakė padėti. Tačiau atsirado tokių, kurie mielai talkininkavo.

"Žiūrėdamas į herbus ir vaizdus, manau, pasigesi mūsų žymiųjų menininkų pavardžių, — pasakoja mokytoja Lampsatienė. — Jie nebuvo apeiti, ne, bet atsisakė patys... Kodėl?.. Nesigilinsiu į motyvus. Tik pasakysiu, kad buvau karčiai nusivylus po 21 atsisakymo! Bet kai prof. dail. Ad. Varnas sutiko padaryti savo gimtinės Joniškio ir visos aps. triptiką vienuolikos (!) pėdų ilgio ir dar pats jį įrėminti, sujaudino mane iki pat širdies gelmių, ir vėl man pradėjo sektis, ir tada jau sekėsi iki galo!"

Kiti žymesnių vietovių vaizdai — paveikslai — buvo padaryti mūsų dailininkų, išskyrus penkis (Raudondvaris, Punskas, Anykščiai, Stakliškės, Tauragė). Jų, kaip ir herbų, buvo irigi 26; juos nupiešė šie dailininkai: M. Ambrozaitienė, A. Balukas, A. Beleška, J. Dagys, J. Jurkšaitis, J. Kiburas, Sparkis, V. Vaičaitis, A. Varnas, V. Vaitiekūnas, V. Vijeikis. Jiems didelė padėka.

Aukštesniajai Lituanistikos mokyklai Čikagoje sėkmingai vadovauja direktorius Juozas Masilionis. Surengiant minėtą programą nemažai pasidarbavo ir kiti tos mokyklos mokytojai, nes toks darbas galimas atlikti tik unitis viribus — jungtinėmis jėgomis.

Šią programą spalvotoj filmo juostoj užfiksavo čikagiškis Balys Brazdžionis, ir ji buvo parodyta Čikagos Lietuvių Televizijos programoje.

Visus herbus ir vaizdus spalvotai nufotografavo V. Noreika. Mes juos čia, deja, tegalime parodyti viena spalva. *(J. Tin.)*

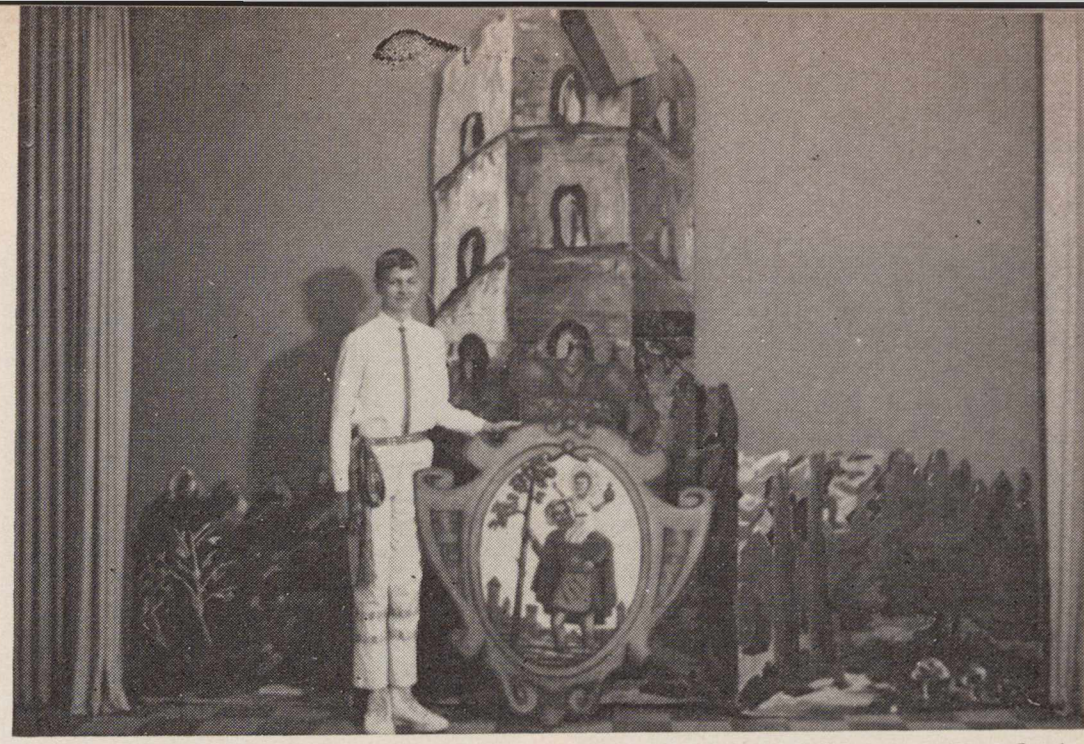

VILNIUS. (Romas Sparkis)

Coat of arms of various Lithuanian cities and towns which were prepared by students of Chicago's Lithuanian High School. (More on pages 14—15)

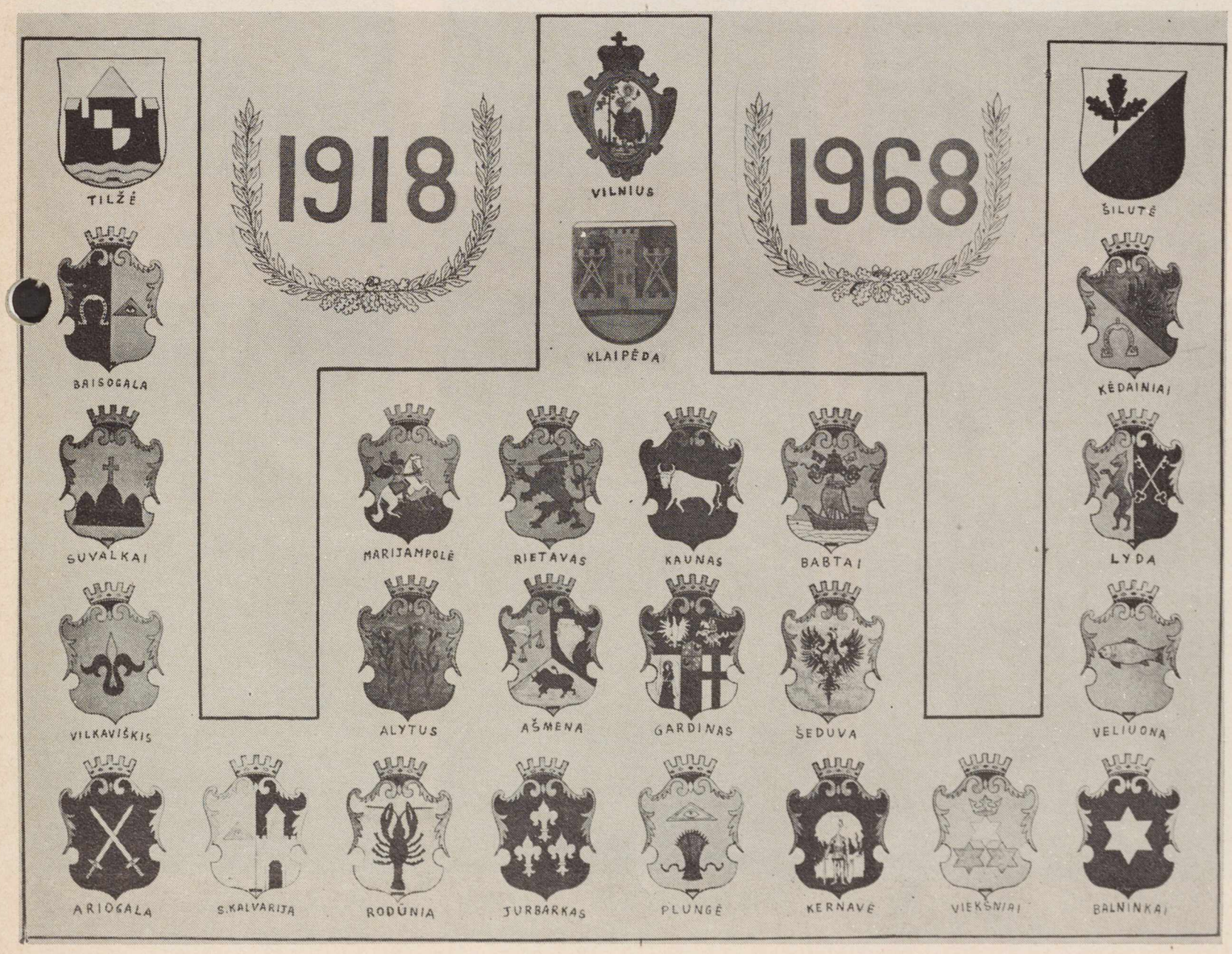

Chicagos Aukšt. Lituanistinės Mokyklos mokinių piešti Lietuvos miestų herbai, kuriuos išstatė VI klasės mokiniai Vasario 16 minėjime. Iniciatorė ir paruošėja mokyt. Palmyra Lampsatienė.

Herbų montažą paruošė ir nufotografavo Z. Degutis

KAUNAS. (Jonas Juozevičius)

Daugiau herbų 14 ir 15 pusl.

KLAIPĖDA.
(Birutė Bacevičiūtė)

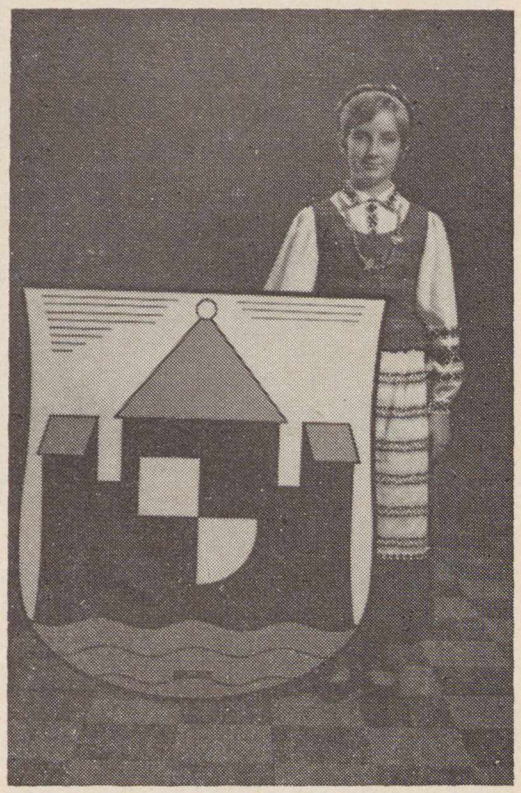

TILŽĖ.
(Joana Vizgirdaitė)

ŠILUTTĖ.
(Brigita Hofmanaitė)

ŠEDUVA.
(Rasa Janušaitytė)

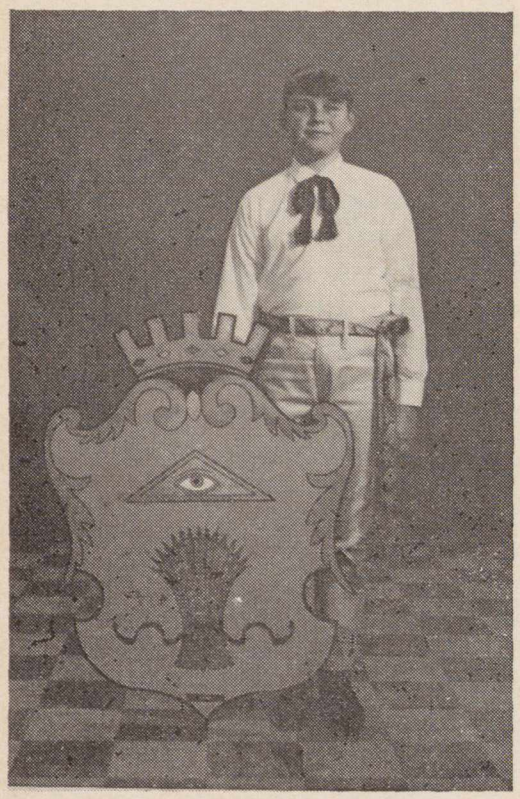

PLUNGĖ.
(Julius Smilga)

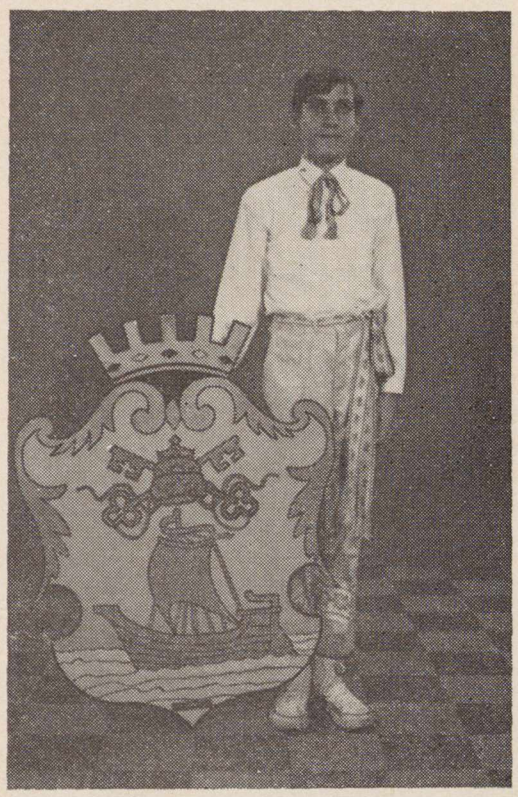

BABTAI.
(Linas Danilevičius)

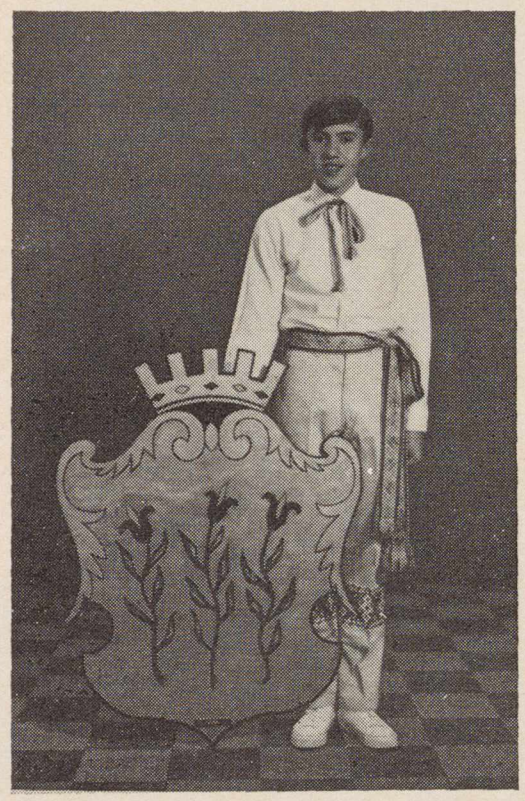

ALYTUS.
(Kęstutis Jonynas)

RIETAVAS.
(Aušra Aukštuolytė)

KERNAVĖ.
(Rima Krutulytė)

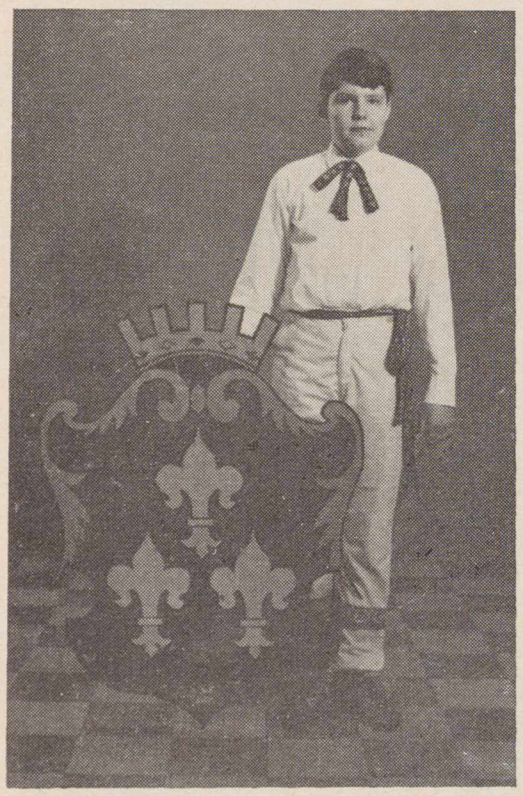

JURBARKAS.
(Algis Stasiulis)

MARIJAMPOLĖ.
(Laimutis Degutis)

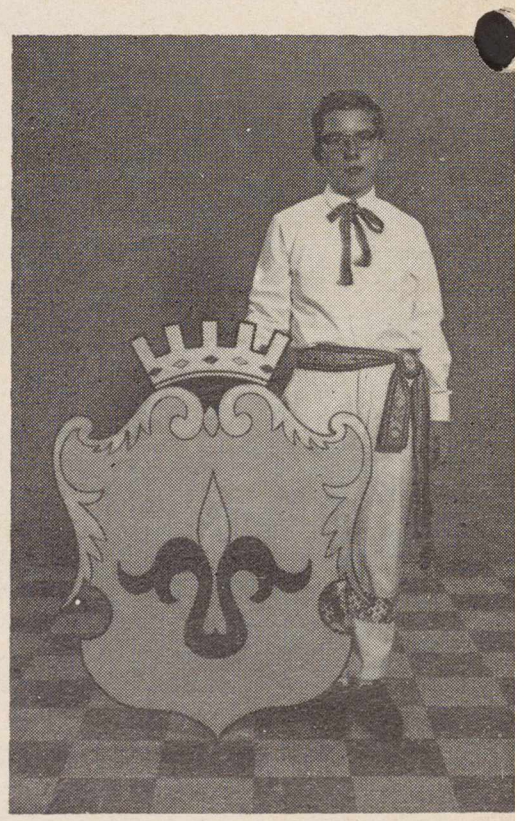

VILKAVIŠKIS.
(Linas Martis)

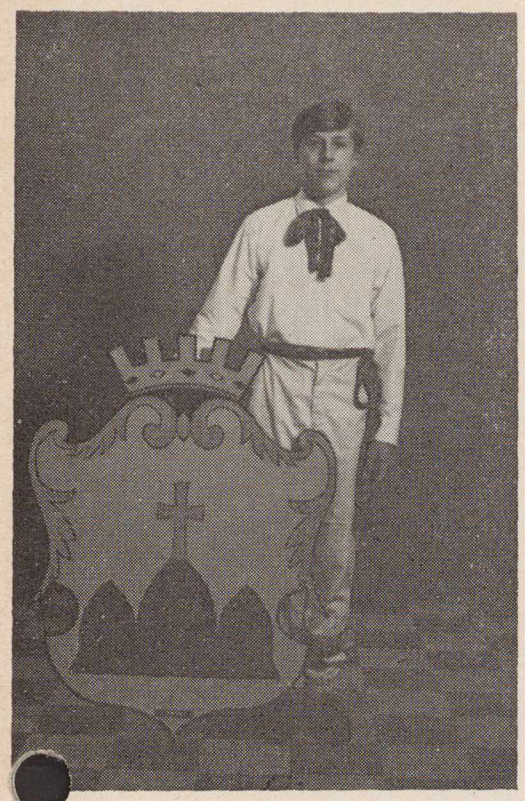

SUVALKAI.
(Andrius Kašinskas)

GARDINAS.
(Rasa Totoraitytė)

RODŪNIA.
(Rasa Šlapelytė)

BALNINKAI.
(Alma Vilkaitė)

AŠMENA.
(Aldona Kelmelytė)

SUVALKŲ KALVARIJA.
(Jūratė Čepaitė)

VIEKŠNIAI.
(Vida Viščiūtė)

KĖDAINIAI.
(Audronė Matutytė)

ARIOGALA.
(Rūta Giedraitytė)

LYDA.
(Silvija Alenskaitė)

BAISOGALA.
(Rasa Degutytė)

VELIUONA.
(Aldona Sakavičiūtė)

Kitame nr. — miestų vaizdai.

Šiame numeryje:

□ JUOZAS ŠVAISTAS-BALČIŪNAS, daugelio knygų autorius, jaunystėje buvęs prozininkų avangarde, vėliau pasuko į realizmą, atsisakęs stilistinių futurizmo manierų, bet nenustojęs stiliaus vaizdumo. Bandęs dramą, bet labiausiai reiškęsis novelėje ir trumpoje apysakoje. Tik paskutiniaisiais metais jau gyvendamas JAV-se, parašė ir išleido keletą romanų, su pamėgimu kreipdamas žvilgsnį į mūsų kultūros istoriją.

Už romaną iš V. Kudirkos gyvenimo — Jo sužadėtinė — J. Švaistas 1959 metais laimėjo "Draugo" romano konkurso premiją. 1962 m. išleido romaną iš knygnešių gadynės (kun. Sidaravičius), vardu "žiobriai plaukia".

Sėkmingai jis panaudojo tautosaką, sukurdamas knygų jaunimui: Aukso kirvis, Petras Širvokas. O paskutiniu metu už panašaus pobūdžio apysaką laimėjo jaunimo premiją.

Pernai išleista atsiminimų apysaka Dangus debesyse, kur 40 procentų realybės ir 60 procentų fantazijos (fiction), rodo autorių radus sau naują dirvą.

Iš panašaus pobūdžio parengto spaudai apysakų rinkinio paimta ir šiame numeryje spausdinama apysaka "Kryželis ant kaklo".

J. Švaistas yra gimęs 1891 metais. Dabar, išėjęs į pensiją, su žmona gyvena Santa Monikos mieste, Ramiojo vandenyno pakrantėje.

□ KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS yra vienas iš pačių jauniausių pradedančių poetų, spausdinęsis "Drauge", "Aiduose" ir kt. Jo nedidelės miniatiūros yra linkusios iš ekspresionistinio vaizdavimo pereiti į objektyvizmą — daiktų pasaulį. Autorius operuoja kartais gana kontrastiškai sustatytais daiktais ir iš sugretinimo leidžia skaitytojui susidaryti šiokias ar kitokias išvadas — idėjas.

Autoriui ne tiek rūpi harmonija ir grožis, kiek nesutarimas ir staigmena. Nei ritmo, nei rimo jis nepaiso. Jo eilėraščiai, sakytume, arčiausia imažinizmo, kuris anglų literatūroje turi senesnę negu pusės šimto metų istoriją.

BRAZDŽIONIO POEZIJOS RINKTINEI LEISTI KOMITETAS

praneša, kad be anksčiau skelbtų (LD š. m. sausio mėn.) įnašų, savo įnašus komitetui dar įteikė:

Po 50.00 — S. ir J. Puikūnai (antrą kartą,taigi dabar jie jau viso yra įnešę $100.00);

Los Angeles Dramos Sambūris.

Po $25.00 — V. ir M. Anelauskai, V. ir N. Apeikiai, A. Dabšio šeima ir Grikinaitė, R ir B. Dabšiai, J. N. Gailiušytė, K. ir I. Galiūnai, J. ir J. Jodeliai, K. ir J. Karužos, P. Karosasi H. Krikščiūnas, Liet. Bendr. L. A. skyrius, Liet. Kat. Sisivien. 42-ji LA kuopa, V.ir A. Pažiūros, J. Paukštienė, A. Repšys, D. ir R. Sealey, A. V. Steponis, O. ir M. Sumantai, E. ir H. Tumai, J. L. Vainauskai, .Z ir B. Viskantai, V. ir V. Varnai, E. Varnauskas, M. R. Valukonis.

Įnašus siųsti adresu: Mrs. **Alė Rūta**, 306 22nd St., Santa Monica, Calif. 90402. Čekius rašyti vardu— Brazdžionio Rinktinė.

Komiteto vardu **J. Andrius**

— Per visą šių metų vasario mėnesį viename Baltimorės miesto didžiojo Enoch Pratt knygyno langų — Lietuvos 50 metų atkūrimo sukakties proga — buvo išstatyta gausiai lituanistikos. Lango dekoracijos įrašus ir medžiagos išdėstymą tvarkė paties knygyno lango dekoratoriai pagal savo skonį ir knygyno nustatytą tvarką.

Čia buvo matyti:

Išsilaisvinusios Lietuvos statula ir pakelės kryžius (Br. Buračo medžio drožiniai);

knygos apie Lietuvą ir Vilnių;

K. Donelaičio "The Seasons" ir Baranausko "The Forest of Anykščiai" (abu N. Rastenio versti "Lietuvių Dienų" leidiniai); taip pat N. Rastenio "War's Curse' angliškai ir jo "Trijų rožių šventė" lietuviškai bei to paties autoriaus "Lithuanian Valantine".

Lietuviškas langas buvo visų patraukliausias; jį daug kas stebėjo ir fotografavo.

K. Donelaičio, N. Rastenio knygos ir kita lituanistika Baltimorės knygyno lange.

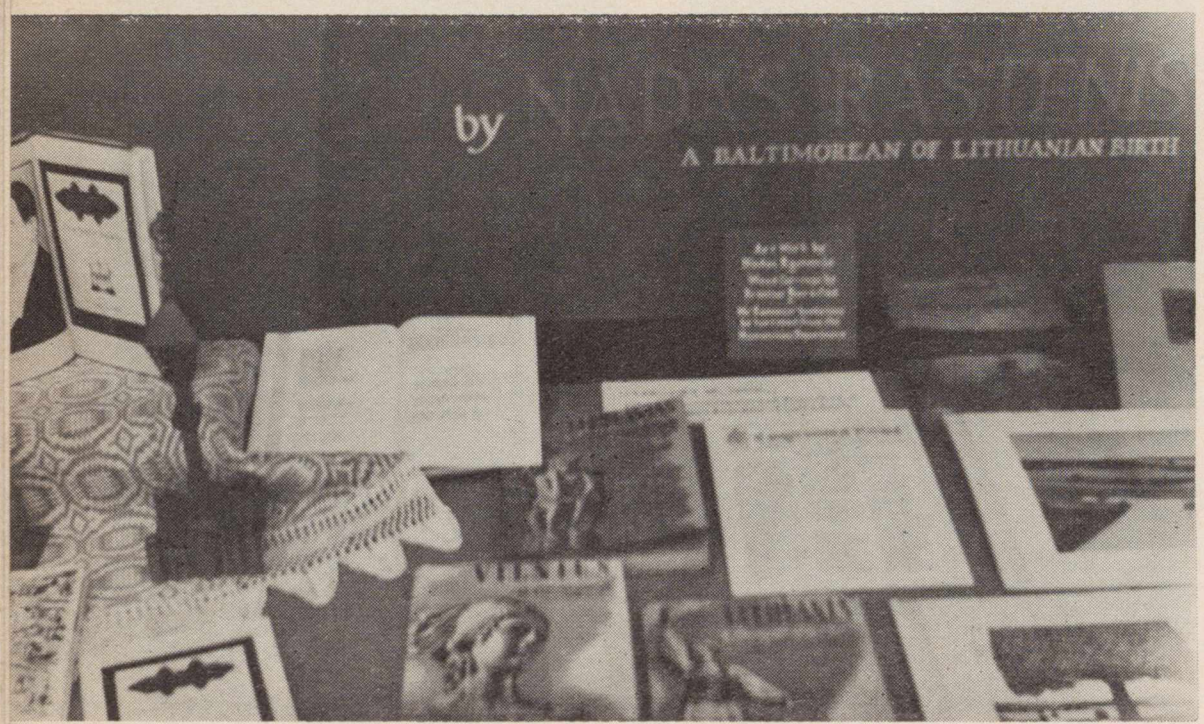

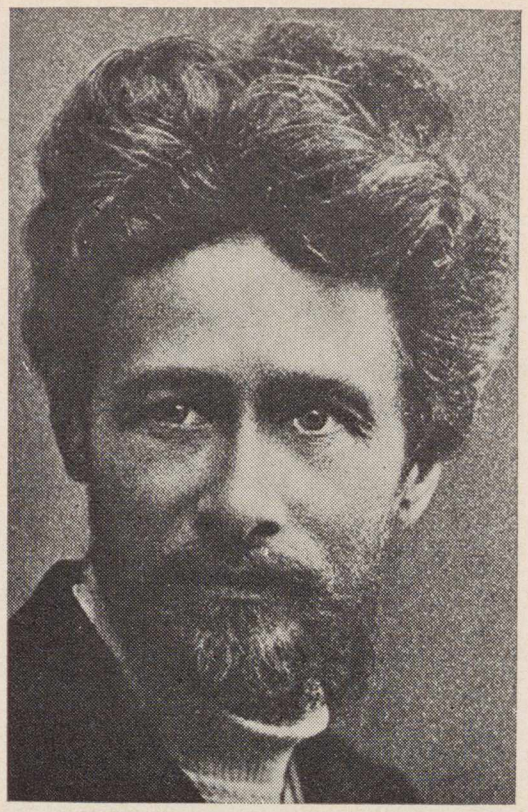

Vydūnas

— Kovo 31 d. Melbourne, Australijoje, korporacija Romuva surengė savo buv. garbės nario **Vydūno** 100 metų nuo gimimo minėjimą. Programoje: J. Grigaitienės paskaita "Vydūnas rašytojas", A. Krauso paskaita "Vydūnas kaip žmogus"; be to, ištraukos iš Vydūno raštų ir solo dainos.

Sydnėjaus "Mūsų Pastogės" sausio 29 d. numeryje rašoma, kad **A. Krausas** yra pakviestas suredaguoti Vydūno raštus, kurių 10-tį tomų išleisiąs Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius Bostone. A. Krausas taip pat ruošiąs Vydūno monografiją (tuo tarpu jis susirašinėja su V. giminėmis, jo bičiuliais ir gerbėjais, rinkdamas medžiagą.).

Vydūnas, miręs Vakaruose, pasitraukęs iš gimtinės užeinant komunistams, buvo gimęs 1868 metų kovo 22 d. šimtojo gimtadienio proga ir okupuotos Lietuvos spaudoje pasirodė keletas rašinių apie Vydūną, pabrėžiant, kad tai buvusi įdomi asmenybė, sukūręs savo uždarą filosofinę sistemą, kėlęs žmoniškumą, kovojęs už tautiškumą, bet nebuvęs aršus nacionalistas, nuo hitlerininkų net nukentėjęs.

Okup. Lietuvoje, kaip skelbiama, esą užplanuota išleisti Vydūno raštų tomelis, žinoma, jeigu preis pro rusų cenzūrą.

— 1966 m. **grožinės literatūros premijai skirti komisija** sudaryta Los Angeles, Calif. Į ją įeina: Bernardas Brazdžionis, Bronys Raila, Alė Rūta, Milton Stark ir Juozas Tininis.

Visos leidyklos ir privatūs asmenys, kurie nori, kad jų leidiniai būtų įtraukti į sąrašą ir svarstomi kaip premijos kandidatai, prašoma siųsti kiekvienos savo išleistos grožinės lit. knygos (beletristika, poezija, drama) po 5 (mažiausia 3) egzempliorius tiesiai jury komisijai adresu: L. Rašytojų D-jos Jury komisijai, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

M. Morkūno leidykla ir A. Mackaus leidinių fondas savo leidinius jau atsiuntė.

Baltų kalbotyros klausimais pirmoji konferencija JAV-se vyks š. m. balandžio mėn. 5 ir 6 dienomis Pensilvanijos valst. universitete (Pennsylvania State University).

Konferenciją suorganizavo, parūpino reikiamų finansų, sukvietė paskaitininkus, paruošė programas prof. dr. W. R. Schmalstieg, kuris profesoriauja tame universitete. Jis, kaip žinoma, yra parašęs straipsnių baltų kalbiniais klausimais, taip pat kartu su L. Dambriūnu ir A. Klimu paruošė **Introduction to Modern Lithuanian,** o kartu su A. Klimu — **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Neseniai jis išvertė į anglų kalbą didelį prof. Endzelino veikalą apie baltų kalbas, kurį leis viena olandų leidykla. (Šio veikalo išleidimui paramos paskyrė LF).

Baltistikos konferencijoje dalyvaus apie 15 kalbininkų iš keliolikos JAV universitetų: trys lietuvių kalbininkai — prof. Salys, prof. Klimas ir L. Dambriūnas; dalyvauja taip pat prof. Sennas; trys latvių kalbininkai, o visi kiti — amerikiečiai, besidomį baltų kalbotyros klausimais. Tarp jų yra vienas geriausių JAV kalbininkų prof. dr. Eric P. Hamp iš Chicagos universiteto; dalyvauja taip pat profesorių iš Harvardo, Yale ir kt. u-tų.

Paskaitose bus svarstomi baltų kalbotyros, prūsų, lietuvių, latvių kalbų klausimai. Penkios paskaitos skiriamos vien lituanistikai.

Visos paskaitos ir mokslinės diskusijos vėliau bus išspausdintos specialiame leidinyje, kuris jas padarys prieinamas viso pasaulio kalbininkams. (k. l. o.)

— Yra sumanyta sušaukti **baltiečių** (lietuvių, latvių, estų) **mokslininkų konferenciją,** kurios tikslas būtų moksliškai išnagrinėti sovietizacijos poveikį Baltijos valstybėse ir paskelbti studijų išvadas.

Sausio 24 d. Vliko valdyba susipažino su tokios konferencijos projektu ir pripažino, kad tai naudingas ir vykdytinas sumanymas. Nutarta skatinti atitinkamų sričių mokslininkus lietuvius uoliai prisidėti, kad sumanymas būtų sėkmingai įvykdytas dar šiais Lietuvos Laisvės Kovos Metais. Visais reikalais kreiptis į prof. dr. Aleksandrą Platerį, 5917 Bradley Blvd., Bethesda, Md. 20014.

— Pagarsėjusi Sibiro lietuvaičių maldų knygelė neseniai išleista Korėjoje. Tai jau 17-tas tų maldų vertimas į svetimas kalbas. Šiame leidinyje yra pridėta žinių apie Lietuvą, apie lietuvių kalbą, paminėta Lietuvos valstybės reikšmė Europoj vėlyvaisiais viduramžiais, Lietuvos sostinė, universitetas, sovietų okupacija, žmonių trėmimai į Sibirą ir šių maldų kilmė.

— Neseniai Paryžiuje pasirodė knyga "L'opposition en U.R.S.S., 1917 - 1967" (Opozicija Sovietų Sąjungoje), kurios autorius yra Roland Gaucher. Knygoje daug informacijos taip pat ir apie rezistenciją Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje. Nurodyta 10 įvairių informacinių leidinių apie Lietuvą.

"VIENOS KRYPTIES" GATVE

Ryšių komitetas nuo pernai metų Vilniuje leidžia "Tėvynės Balso" įpėdinį "Gimtąjį Kraštą" "T. B.", siuntinėtas užsienių lietuviams iš Berlyno, rožinėmis spalvomis piešė rusų okupuotos Lietuvos gyvenimą, šmeižė laisvojo pasaulio lietuvių organizacijas, atskirus asmenis, dergė veiksnius, bet nesėkmingai— buvo likviduotas. Jo vieton išleistas "G. Kraštas" tęsia tą pačią šmeižtų ir purvinimo kampaniją, tačiau daugiau dėmesio skirdamas kultūriniams okup. Lietuvos ir užs. lietuvių darbams ir žmonėms. Pagiriami tie užsienio liet. meno žmonės, kurie linkę su komunistais bičiuliautis, kurie kritiškai atsiliepia apie Ameriką ar Amerikos bei kitų laisvų kraštų lietuvių gyvenimą, ieško lietuvių kolonijose pasitaikančių nesutarimų ir kuo nors nepatenkintų žmonių ir t. ir t.t. Vieš prosovietišką prorusišką to laikraščio liniją labai aštriai pasisakė net flirtuojanti su lietuviškais komunistų tarnais "Vienybė". "Lietuvių Dienų" žurnalas išspausdino J. Vaisiūno rašinį, kuriame autorius gerokai pabraukė prieš plauką "G. K." redaktoriams, nurodydamas jų machiavelišką elgesį su rašytojais; tarp kitko pacitavo "Vienybės" ištrauką, kurioje sakoma, jog didžiausia šventė lietuviams bus ta diena, kai iš Lietuvos rusai išsikraustys. Dėl to, matyt, ir susijaudino "ryšių komitetas". laikraščio leidėjas. "G. Krašto" 45 numeryje (1967 m.) išspausdino anoniminį rašinį, netikėtai atvirai savo nuotaikas nusakydami, vardu "Kai pakrinka nervai". Toks pasisakymas mūsų nė kiek nenustebino: komunistų klapčiukams tikrai gali pakrikti nervai, vien tik pagalvojus, kur jiems reiks dėtis, rusams iš Lietuvos išsikraustant...

Nors rašinys ir labai pakrikusiai parašytas, bet yra jame ir šis tas gero, ypač dėl jame prasitartų pažintinės reikšmės faktų: LD redaktorius gali būt dėkingas už pirmą kartą paminėjimą, kad jis yra "Lietuvių Dienų" redaktorius. Anksčiau apskritai B. Brazdžionio pavardė tebuvo minima tik su keiksmažodžiais ir pačių autorių išfantazuotais kaltinančiais, juodinančiais pasiepiančiais epitetais; net ir J. Baltušis, laikydamasis generalinės linijos, savo kelionės įspūdžiuose iš Amerikos skelbė B. B. tarnaujantį Amerikos Balse Washingtone ir pardavinėjantį talentą "už skatikėlius"...

Be to, anonimas, pasipiktinęs, kad LD žurnalas, redaguojamas "archireakcinių pažiūrų žmogaus", nemato, kas Lietuvoje daroma gera nutarė apšviesti, pažadėdamas atsiųsti "Lietuvių poezijos' antologijos dvitomį, manydamas, kad antologiją "Graži tu..." Brazdžionis galįs gauti pasiskaityti ir Los Angelėse. Anonimo pažadą su kaupu išpildė V. Kazakevičius, atsiųsdamas šių knygų keliias siuntas.

"Graži tu, mano brangi tėvyne" (poezijos ir prozos antologija) — 12 egz., "Lietuvių poezija (poezijos antologija dviejuose tomuose) — 1 egz. ir J. Baltušio "Tėvų ir brolių takais" — 1 egz.

Po 1 egz. pasilikus sau, kitos knygos išdalintos besidomintiems.

Antologiją "Graži tu..." redagavo V. Kazakevičius, o išleido "Kultūrinių Ryšių su Užsienio Lietuviais Komitetas" Vilniuje. V. Kazakevičius yra, matyt, vienas iš to komiteto narių. Jis, atrodo, turi pareigą sekti užsienio lietuvių spaudą ir sovietinėje lietuvių spaudoje turi teisę parašyti kronikos žinučių.

LD redakcija, atsilygindama, norėtų nusiųsti ryšių komiteto adresu (kad šis padalintų lietuviams Lietuvoje) Brazdžionio "Vaidilą Valiūną", o vėliau ir Poezijos rinktinę ir gal dar vieną kitą knygą.

Kadangi mes čia laisvai gauname ne tik "Gimtąjį Kraštą", bet ir kitą ok. Lietuvoj leidžiamą spaudą— Švyturį, Pergalę, Tiesą, Šluotą..., kad kultūrinių ryšių mainai nebūtų tik "vienos krypties gatvė", ar nepasirūpintų tas pats komitetas, kad ir iš mūsų spaudą — Lietuvių Dienas, Aidus, Draugą, Dirvą (ir čia išleidžiamas knygas) lietuviai gautų taip pat, žinoma, jei tai priklauso nuo jūsų, o ne nuo rusų!

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Vytautas Volertas, **Sąmokslas.** Romanas. 280 psl. Viršelio aplanką piešė P. Jurkus. Kaina $3.50.

Už šį romaną autorius laimėjo "Draugo" romano 17-tojo konkurso premiją $1000.

Viktoras Biržiška, **Dėl mūsų sostinės.** Neužgijusios žaizdos. Atsiminimai iš Vilniaus1920-1922 metų. II-ji laida. Brolio Mykolo Biržiškos 1961 m. peržiūrėta ir spaudai paruošta kaip "Dėl mūsų sostinės" III-ji dalis. Išleido Nidos knygų klubas Londone, 1967 m., nr. 64. 320 psl. Kaina $3.00.

Ketvirtoji pradalgė. Literatūros metraštis. Redagavo K. Barėnas. Dalyvauja 21 autorius. Išleido Nidos knygų klubas Londone, 1967 m., nr. 65. 384 psl. $3.00.

Putinas Vivos plango. Mortuos Voco. Du okupuotoj Lietuvoj nespausdinti eilėraščiai. Leidinį redagavo Domas Velička, iliustracijos ir dailės priežiūra A. Kurausko, išleido Pedagoginis Institutas Čikagoj. 1968 m. Didelio formato 24 psl. Išleisti savo aukomis padėjo Putino mokiniai, jo kūrybos gerbėjai ir Šatrija. Pardavinėjama po $2. Išleista Putino minėjimo Čikagoje proga.

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo ir 717 metų karalystės įsteigimo minėjimas. Leidinys minėjimo proga. Išleido Chicagos Lietuvių Taryba. Čia atspausta oficialių asmenų sveikinimai, Chicagos Lietuvių Tarybos veiklos apžvalga ir "Kovotojų" kantatos tekstas bei minėjimo programa. 64 puslapiai, didelio formato.

Stovykla. Lituanicos Tunto leidinys, 1967. Redagavo V. Vijeikis. Viršelio piešinys A. Rūkštelės. Gausiai iliustruota. 64 puslapių, didelio formato.

Tėvynės Atgarsiai. Čikagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos mokinių žurnalas, Nr. 1, 1967-68 m. rgsėjo — vasario mėn. Vyriausia redaktorė Jūratė Jasaitytė. Leidžia ČALM Tėvų Komitetas. Vieno nr. kaina 25 ct. Mokinių rašiniai, piešiniai ir foto nuotraukos. Gražiai suredaguotas, puikiai techniškai atspaustas leidinys.

Skiltis. Chicagos Lituanicos Tunto Dr. Vinco Krėvės Draugovės skautų leidinys, nr. 2, Vol. III 1968 m. Red. G. Plačas. Mašinėle rašytas, gausiai iliustruotas skautiškai margas leidinėlis.

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į
BEACON MOTOR HOTEL
Arti prie
Beach, Westwood, Beverly Hills & Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California
EXbruck 4-9144
Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made fresh and Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.
★ Featuring Imported Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW
Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN
a variety of Polish pastries and other home made delicacies.
IT's CLEM'S
3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

4¾% DIVIDENDAI PASIUNČIAMI KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

5% ant bonų sąskaitų

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $15,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

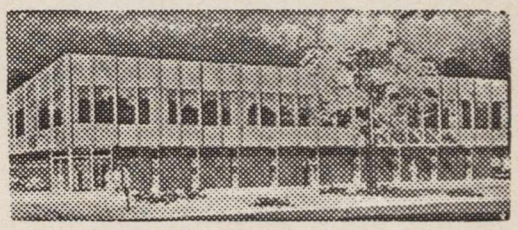

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS

K N Y G O S

Bernardo Brazdžionio
poezijos rinkinys
VIDUDIENIO SODAI
Dail. T. Valiaus pieštas viršelis.
Už šį rinkinį paskirta "Aidų" literatūros premija.
Kaina 4 dol.

VYTĖS NEMUNĖLIO
MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS
dailiai spalvotais piešiniais
V. Stančikaitės iliustruotą
Gaunama LD leidykloje ir pas visus platintojus.
Kaina $3.00

Daumanto Čibo pasaka
ŽAIŽARAS

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Gaunama pas platintojus ir leidykloje. Kaina $150.

"Lietuvių Dienų" Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.

Washingtono, D.C., šeštadieninės Lituanistinės mokyklos mokiniai WMAL televizijos 7 kanale Claire ir Coco vaikų programoje Šv. Kazimiero dienos proga kovo 4 d. atliko dainų ir šokių programą.

Iš kairės: Daina Penkiūnaitė, Aldona Vaičiulaitytė, Zita Liogytė, Mirga Harmon, Julė Mogenytė, Linas, Zubkus, Kęstutis Vaitkus, Brigita Petrutytė, Andrius Yakamawa, Rūta Penkiūnienė — mokyklos vedėja, Margeris Aistis, Audrius Puserauskas, Daiva Puzinauskaitė, Gediminas Mažeika. (Priekyje šuniukas Coco).

Foto Pranas Baltakis

Mokykla vėl kviečiama dalyvauti programoje balandžio 12 d., 8-9 v. ryto, Didįjį Penktadienį.

On March 4, pupils of the Lituanian Saturday School appeared in WMAL — TV's Claire and Coco children's program in Washington, D. C.

VOKIETIJOS LIETUVIAI MINI NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTĮ

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo jubiliejus Vokietijoje buvo paminėtas daug kartų. Pirmiausia atskirose apylinkėse. Pačią vasario 16 dieną — Vasario 16 gimnazijoje, Miunchene, Schwetzingene ir Vechtoje; vasario 17 d. — Hamburge, Kaiserslauterne, Eiweileryje; vasario 18 d. — Memmingene, Mainze, Koelne ir Lebenstedte; vasario 23 d. — Darmstadt; vasario 24 — Hannoveryje; kovo 17 d. — Stuttgarte. Paskaitas laikė: 3 kartus dir. V. Natkus, po 2 kartus — dr. P. Karvelis ir V. Banaitis, po 1 kartą — V. Bartusevičius, dr. J. Grinius, dr. J. Norkaitis, maj. J. Černius, dr. Bylaitis.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai su tai progai parengta mokyt. E. Tamošaitienės poezijos ir dainų pyne aplankė 5 vietoves, keturiose iš jų dar pašokdami ir tautinių šokių.

Sol. Panse-Simaniukštytė dainavo trijuose, viešnia iš Toronto sol. J. Liustikaitė — dviejuose, o Hamburge koncertavo pianistas A. Smetona, deklamavo Aldona Eretaitė.

Kiekvienoje vietovėje pagal išgales pasirodė ir vietinės jėgos.

Centrinis minėjimas, rengtas Vokietijos krašto valdybos, įvyko Mannheime kovo 2 d. Dalyvavo virš 500 asmenų (Daugiau netilpo į salę, o norinčių buvo). Paskaitą vokiškai ir lietuviškai laikė dr. Z. Ivinskis, Bonnos un-to profesorius. Meninėje programoje solo dainavo J. Liustikaitė, V. Banaičio diriguojamas choras atliko 4 liaudies dainas, mok. E. Tamošaitienės vad. t. šokių grupė pašoko 6 šokius.

Minėjimą baigiant paskaitytas pareiškimas laisviesiems ir pavergtiesiems lietuviams.

Daugelio vietovių minėjimus gražiai paminėjo vietos vokiečių spauda; kai kurie radijo siųstuvai davė žinių apie Lietuvos dabartinę padėtį. Visose liet. parapijose atlaikytos pamaldos.

Prof. dr. Z. Ivinskis
Vasario 16 minėjime Mannheime.

Valteris Banaitis diriguoja Vasario 16 gimnazijos chorą Mannheime.

Lithuanians residing in W. Germany observe the 50th anniversary of Lithuania's Independence.

Visos foto nuotr.
Kun. V. Damijonaičio

Lietuvos Nepriklausomybės 50 m. sukakties minėjimo dalyviai Mannheime.

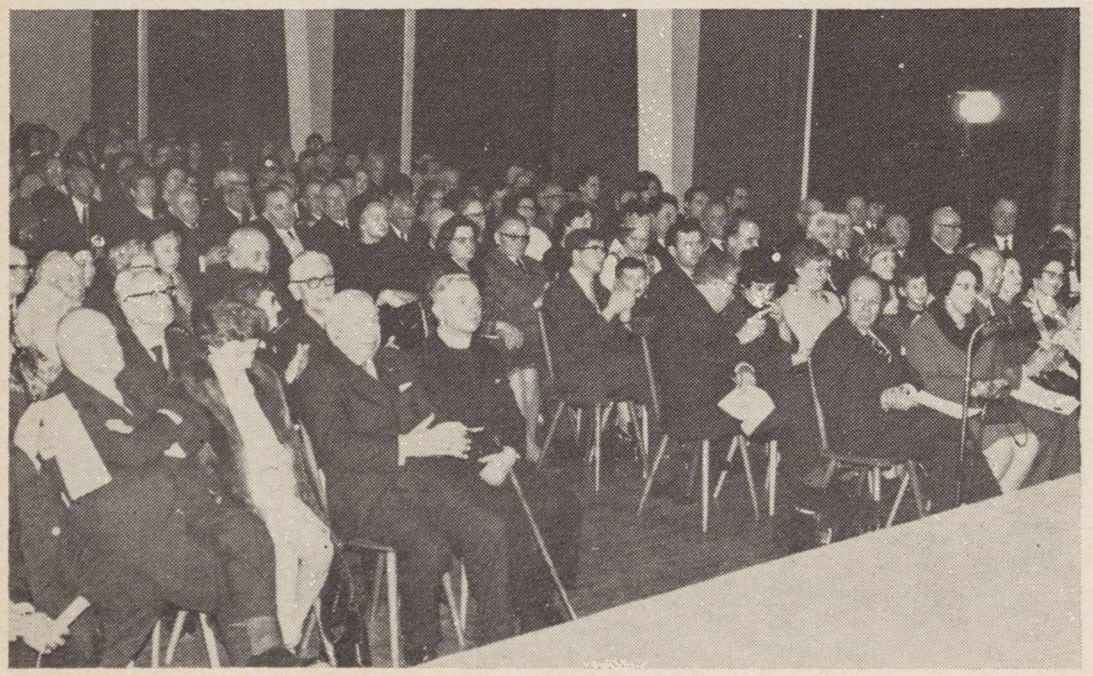

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,
VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.
Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE
6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875
CHICAGO, ILLINOIS

Iš Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties minėjimo Paryžiuje.

Iš kairės į dešinę: Prancūzijos L. Bendruomenės pirm. kun. J. Petrošius (kalba), kun. Ricardien Marie, mons. E. Lappuke (latvis), Svetimšalių Sielovados Prancūzijoje gen. direkt. mons. P. Ramondot, Liet. Diplomatijos šefas min. S. Lozoraitis, Prancūzijos - Baltijos Draugijos pirmininkas, senatorius gen. J. Ganeval, "Milašiaus Bičiulių" dr-jos vicepirm. bei Milašiaus veikalų leidėjas A. Silvaire.

Scene from a special commemorative program in Paris, France.

Dalis lietuvių delegacijos Vasario 16 proga pas Racine miesto burmistrą.
Iš kairės: Bronė Piūraitė, Rima Kežemėkaitytė, Neringa Vindašiūtė, burmistras William H. Beyer ir kun. P. Činikas.

Lithuanian delegation with Mayor W. H. Beyer in Racine, Wisconsin.

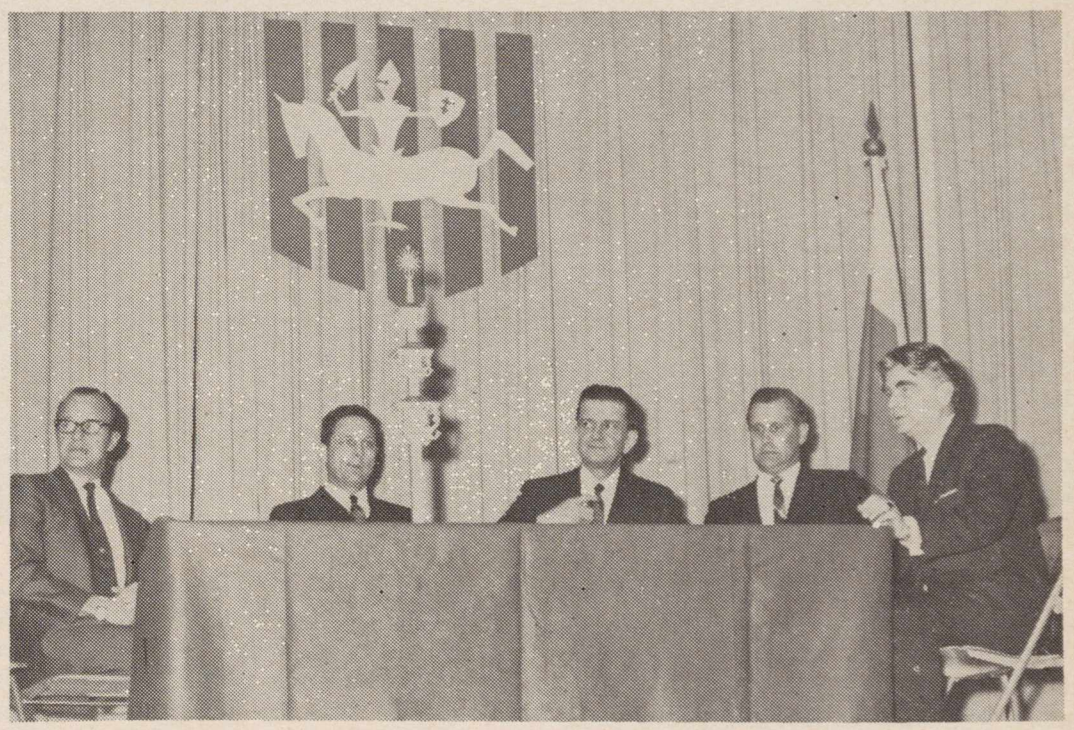

Vasario 16 minėjimo Bevery Shores, Ind., garbės prezidiumas. Iš kairės į dešinę: miesto valdybos pirm. R. Christopher, sen. Birch Bayh, Michigan City burm. Conrad Kominiarek, Am. Liet. klubo pirm. Visvaldas Masiulis, Alto pirm. inž. E Bartkus.
Guests of honor at commemorative exercises which took place in Beverly Shores, Indiana.

Vasario 16 minėjimo proga (vasario 25) svečiai, aplankę Lituanica Parką, Beverly Shores, Indiana.

Iš kairės: D. Noreikienė, Danguolė Bartkuvienė, E. Masiulienė, R. Christopher, — Beverly Shores m. vald. pirm., JAV sen. Birch Bayh, Conrad Kominiarek, — Michigan City burm., V. Masiulis — Am. Liet. klubo pirm., Mrs. Kominiarek, Ald Masiulienė, Mary Miller ir Christina Austen.
Beverly Shores parkas šių metų vasario mėn. vietinio klubo pastangomis pavadintas Lietuvių Parko vardu.
Lithuanians and local dignitaries visit Lituanica Park, Beverly Shores, Indiana, dedicated this February.

Kovo 2 d. garsiajame Mohawk kalne, didžiausiame Connecticut valst. slidinėjimo centre, surengta lietuvių diena. Privažiavo lietuvių iš Bostono, Waterburio, Philadelphijos, net Rochesterio! Waterburio "Sūduviečių" grupė šoko, jaunimas dainavo, pritardamas gitaromis, dalino literatūrą apie Lietuvą, — Apie įvykį buvo pranešta 45 radijo stotims prie Atlanto ir 40-ičiai amerikiečių laikraščių. Foto V.Maželis

Lithuanian youth commemorates February 16th in Mohawk, Conn.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Kovas 1968

— Spauda skelbia, kad naujuoju Balfo reikalų vedėju Brooklyne pakviestas **kun. P. Geisčiūnas,** iki šiol gyvenęs ir darbavęsis Montanoje.

— **Jūratė Kazickaitė,** Vietnamo karo korespondentė (žiūr. LD vasario nr.), po atostogų grždamas į Frontą, buvo sustojusi Los Angelėse, užsuko į LD redakciją ir pažadėjo ateityje ką nors atsiųsti ir mūsų žurnalui. Netrukus amerikiečių spaudoje pasirodė žinių, kad Jūratė, Khe Sanh apsupime kartu su kitais sužeista ir išvežta į ligoninę. Los Angeles Times kovo 18 dienos numeryje pasirodė reportažas, kuriame aprašoma visa istorija. Skeveldra sužeidė Jūratę keliose vietose, bet, esą, nepavojingai. Linkime greitai pasveikti!

— **Aldona Eretaitė,** aktorė, pasižymėjusi Vakarų Vokietijos teatruose, taip pat ne kartą dalyvavusi Vokietijos lietuvių programose, pakviesta dalyvauti ir pravesti šią vasarą JAV-bių ir Kanados III-ją šokių šventę Chicagoje (liepos 7).

— **J. Stempužis,** Tėvynės Garsų liet. radijo vedėjas Clevelande, penkerius metus išdirbęs Cuyahogos apskr. kontrolieriaus įstaigoje, šiuo metu yra asmeninių mokesčių dep. reviz. sk. vedėjas. Už gerą darbą J. Stempužis pagerbtas diplomu ir specialiu raštu.

Gegužės 10 d. T. Garsai perduos savo 1000-tąją programą.

— **Alė Santvarienė,** rašytojo St. Santvaro žmona, Bostone, keliolika metų išdirbusi didžiulėj John Hancock draudimo bendrovėj, kovo mėn. paskirta tos b-vės skyriaus viršininke (Head Supervisor). Jos žinioje dabar yra skyrius, kuriame dirba 10,000 nuolatinių gydytojų ir skyriaus tarnautojų.

Lietuvoje A. Santvarienė kurį laiką dirbo Eltos žinių agentūroje.

— Gegužės 18 d. Philadelphijoje rengiamas **literatūros vakaras.** kuriame dalyvauja Jonas Aistis, O. Audronė-Balčiūnienė ir A. Landsbergis.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

Jei reikia apdrausti namus, automobilį, gyvybę ir pn., pirkti ar parduoti nuosavybę,

Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION
6643 So. Maplewood Avenue
Chicago, Illnois 60629
Tel. 778-2858 (A. c. 312)

Vienas lietuvis (pavardė neskelbiama), gyvenantis Newton, Mass., testamentu paskirstęs savo $50.000 turtą, Lietuvių Fondui užrašė pusę tos sumos ($25.000), kitą pusę palikdamas Tėvams Pranciškonams Kennebunk Port, Me ir Liet. Seserų vienuolynui Putname. (Testamentą surašė adv. M. Šveikauskienė).

— Kovo 10 d. Chicagoje Lietuvių Fondas surengė vakarienę, kurioje dalyvavo per 250 svečių. Joje sutelkta Fondui 14.000 dolerių įnašų. Gražiai pagerbti nauji fondo nariai.

Dabar L. Fonde yra jau 440.000 dolerių.

Marquette Park Lituanistinė mokykla Vasario 16 proga padidino savo Lietuvių Fondui įnašą iki 531 dol.

— Kovo 9 d. Clevelando šv. Kazimiero lit. mokyklos tėvų komitetas surengė meno vakarą, kurio programai buvo pakviesti iš Bostono sol. Daiva Mongirdaitė ir poetas Antanas Gustaitis.

— Kovo 16 d. Clevelando Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Aukuro ansamblis, vadovaujamas O. Mikulskienės, pasirodė televizijos 3-čio kanalo programoje. Ansamblis atliko keletą dainų, pritariant kanklėms, ir tautinių šokių.

— Kovo 17 d. Bostone Jordan Hall salėje įvyko smuikininko Iz. Vasyliūno ir pianisto Vytenio Vasyliūno III liet. muzikos koncertas. Atlikta Gražinos Bacevičiūtės, A. Račiūno ir J. Gruodžio kūriniai.

— Kovo 17 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyko "Draugo" romano konkurs opremijos įteikimo iškilmės, kurių programoje, be literatūrinės dalies, dalyvavo Clevelando šokių grupė "Grandinėlė". Vakare rašytojas Vytautas Volertas davė savo knygoje autografus; premijuoto romano "Sąmokslas" parduota 180 egz.

— Kovo 23, 24 ir 30 dienomis Chicagoje Marijos Aukšt. Mokyklos salėje įvyko Bethoveno operos "Fidelio" pastatymas.

— Šią vasarą, rugp. 18 — 25 d., Dainavoje rengiama mokytojų studijų savaitė, kuriai vadovauja J. Masilionis ir J. Tamulis.

— Birželio 2 d. į New Yorką atvyksta gastrolių Chicagos Lietuvių Opera (110 asmenų kolektyvas) su Karnavičiaus opera "Gražina", kuri bus atlikta koncertiniu būdu. Koncertui paimta Walt Whitman salė, kurioje telpa 3000 asmenų. Dalyvauja solistai: D. Stankaitytė, Stasys Baras, J. Vaznelis, A. Brazis, dir. A. Kučiūnas.

Bon Air Motelis

1727 No. Western Ave.

Hollywood, Calif. 90027

Telef. HO 4-4154

Savininkai:

Ignas ir Viktorija Gurčinai

Vėsinami kambariai; kiekv. kambary nemokamai TV ir telefonas; yra kambarių su virtuvėmis; kieme šildomas maudymosi baseinas. Patogus susisiekimas autobusais ir automobiliais.

IN MEMORIAM

— Sausio 7 d. mirė **Jurgis Januška,** sulaukęs 68 metų. Paliko žmoną Mariją, keturius brolius su šeimomis Kanadoje, seserį su šeim Chicagoje ir motiną Lietuvoje.

Velionis į Kanadą atvyko 1947 m. ir visą laiką gyveno Winnipege. Buvo veiklus savo bendruomenės narys organizacinėje ir verslo srity — privačiame perkraustymo versle savo turtą padidino iki ketvirčio milijono.

Be kitų laikraščių, į jo namus ėjo ir "Liet. Dienų" žurnalas.

— Kovo 22 d. New Yorke mirė **dr. Vincas Kanauka,** medicinos gydytojas, chirurgas. Praktikinėj chirurgijoj jis buvo pasiekęs didelių laimėjimų, atlikdamas daugelį sudėtingų operacijų. Buvo parašęs apie 20 mokslinių savo specialybės darbų, ypač iš urologijos, kurią jis pirmas Lietuvoje pradėjo tobulinti ir daug šioje srityje pasiekė.

Buvo gimęs 1893 metų rugs. 9 d. Butrimiškių kaime, Alytaus apskr.

Liko žmona Ona, sūnus Algirdas dutė Aldona, ištekėjusi už inž. V. Naudžiaus Chicagoje.

— Kovo 23 d. Burbanke, Calif., nuo širdies smūgio mirė **kan. Kazimieras Steponis.** Velionis Lietuvoje buvo Telšių Kunigų Seminarijos vicerektorius ir dvasios vadas.

Atvykęs į JAV, 17 metų ėjo kapeliono pareigas amerikiečių St. Joseph ligoninėje Burbanke; neretai patrnaudavo ir liet. Šv. Kazimiero parapijoje.

Buvo ramaus būdo, kultūringas, apsiskaitęs. Paskutiniu laiku dirbo, rengdamas lietuviškai katalikų enciklopediją (Jos ištraukų esame davę LD žurnale).

Mirė sulaukęs 64 metų; palaidotas L. A. Kalvarijos kapuose. Laidotuvėmis rūpinosi Šv. Kazimiero par. klebonas prel. J. Kučingis.

— Kovo 14 d. Kaune, tik 4 dienų testigdamas iki 50 metų amžiaus, staiga mirė kompozitorius, dirigentas ir buvęs operos solistas **Juozas Indra** (anksčiau Padleckis), buv. prof. V. Jakubėno mokinys Kauno konservatorijoj. Pradėjęs kaip solistas (tenoras) reikštis operoj vokiečių okupacijos metais, rusams vėl užėmus Lietuvą, J. Indra netrukus pateko į čekistų "apyskaitą" ir atsidūrė Vorkutoje, bet, palyginti, greit iš ten buvo ištrauktas ir vėl grįžo į teatrą. Šis jo biograf[illegible] laikotarpis dabar "Tiesoj" pask[illegible] tame nekrologe "ištrintas" taip, lyg J. Indros teatrinė veikla būtų prasidėjusi tik 1948 metais... O tuo metu jis kaip tik jau traukėsi iš scenos kaip dainininkas (buvo žinelių, kad Vorkuta atsiliepė į sveikatą), pakrypo į kompoziciją ir dirigavimą. Nuo 1954 metų buvo vyr. dirigentas Kauno muzikiniame teatre. (Elta)

KITI RAŠO

Rusai ir lietuviškam teatre galės jaustis kaip namie

Okupuotos Lietuvos spauda praneša, kad "Miltinio teatras" Panevėžy nuo vasario 17 d. vaidina jau naujame teatro pastate. Teatras pastatytas prie centrinės miesto aikštės, šiauriniame krašte, kur prasideda Ramygalos gatvė.

Teatro pastatas esąs didžiai moderniškas — įrengta sukiojama ir aukštyn-žemyn kilnojama scena, mygtukais tvarkomi prožektoriai ir eilė kitokių naujoviškų techninių įrengimų; bet visus prašoka tai **įtaisai žiūrovams vaidinimo metu klausytis jo vertimo į rusų kalbą!**

— Kaip žinia, į praėjusių metų pasaulinę parodą Montrealy (Expo 67) ryšium su sovietiniais paren[illegible] mais buvo atvykę ir keli šimtai l[illegible] tuvių iš okupuotos Lietuvos. Daug kas stebisi, kad iš tų atvykusių nė vienas nebandė pasirinkti laisvės pabėgdami.. Paskutiniu metu paaiškėjo, kad sovietai susitarę su Kanados vyriausybe ir Kanada buvo įsipareigojusi prašantiems pabėgėlio globos jiems pabėgėlio teisės neduoti ir besikreipiančius perduoti sovietų organams. Jiems besisvečiuojant net Amerikos - Kanados siena sargybomis buvusi sustiprinta. ("Mūsų Pastogė", Sydney, Australija).

— Vokiečių Miuncheno universitetui pavyko susitarti su Vilniaus universitetu keistis studentais. Iš Vilniaus atvažiuos metams studijuoti germanistikos, o iš Miuncheno važiuos į Vilnių studijuoti lituanistikos. Vienas pirmųjų iš Miuncheno važiuoja **Artūras Hermanas,** baigęs Vasario 16 gimnaziją. Suprantama, vykstantieji gauna metams stipendijas iš pasikeičiančių kraštų.

Members of Dainava Ensemble with guest soloists — Arnoldas Voketaitis, Dana Stankaitytė, Antanas Pavasaris — and conductor P. Armonas, performing cantata "Kovotojai" (The Warriors) by Julius Gaidelis.

Dainavos ansamblis Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjime Chicagoje Civic Opera scenoje Vasario 18 d. atlieka J. Gaidelio kantatą (žodžiai S. Santvaro), dirigentas P. Armonas.

Priešais solistai: A. Voketaitis, Dana Stankaitytė ir A. Pavasaris.

Foto V. Noreika

Lithuania and the

Global Threat to Freedom

On February 16, 1918, when on the East, the Marxist revolutionary marches were accompanying the disintegration of the Czarist empire, and on the West, Germany lay prostrate in defeat at the hands of allies – the small, but brave Lithuanian nation set as its goal the restoration of its national sovereignty and complete independence. It was not an easy task, since hundred and twenty years of Russian oppression had strongly weakened the national fiber. Yet the Lithuanians rallied the spirit of the past, when Lithuania, in the 13th century united as a nation, stretched its greatness through three centuries and an area that encompassed all the lands between the Baltic and the Black Seas. Today we honor that moment of Lithuania's national greatness, pay tribute to the courage of those who died for it, and show our respect to the national heroes who grasped at liberty as the most treasured possession.

Yet, is this moment to be only sentimental, commemorative and rather insignificant in this age of the future when dozens of nations have sprouted up throughout the world. The achievement of Lithuania's Independence of 50 years ago has a great significance for us today. It is very relevant for us today because the process of realizing liberty and independence is not over. As many nations rose to national maturity through the achievement of the national independence since the turn of this century, with a similar swiftness the Communist revolution has been seeking to dominate, enslave and destroy entire nations. If this century is marked by the end of colonialism giving rise to the independence of many sovereign nations, this century is more characteristic by the enslavement of significantly greater numbers of world's sovereign nations. If any historical fact has clearly emerged during the past fifty years, it is the sad and lamentable fact that the Communist forces have spread throughout the entire globe in quest of oppression, terror and death. This struggle continues today in Lithuania, who is a clear victim of Soviet tyranny. And she has been for the past twenty four years.

Our late President Kennedy had once said: "We shall never be afraid to negotiate, but we will never negotiate out of fear." I ask you today: What good will have the Communists shown in Lithuania? How can negotiations be meaningful with them, when they broke every treaty that they signed and violated every commitment that they have made! We, free citizens, Lithuanian Americans, are challenging today the Soviet Union to give back to Lithuania its most precious gift of freedom, liberty and

/Continued on next page

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
MARCH 1968

LITHUANIA AND...

/ Continued from the page 21

national independence. Let this be the test of their good will! Our voice today should be: "Let the millions on the Baltic Shores in Eastern Europe go free!" Let them show a sign of humanity by permitting thousands of forcefully separated families for more than quarter of a century be united.....

Let use face the struggle in which we as Americans are engaged in today. If we pour billions of dollars every year in South-East Asia and expose more than 500,000 of our best American youth to the brutal danger of violent death in South-Vietnam, then I say that our struggle is greater than we realize. Every graduate school will face during the next year the loss of some of its best students because they will be drafted into the Armed Forces. Is this sacrifice necessary? Let us look what enemy we are facing and let us be realistic about the global threat to freedom that Communism poses all over the world. Do we remember those tense moments when Russia was stock-piling intercontinental missiles in Cuba, only ninety miles away from our shores? Suppose that President Kennedy was not able to force Khruschev to withdraw them. Suppose Russia had started to bombard our cities in the South and had invaded our shores. Would we not fight back with all that we have at our disposal? Then, how can we be silent when Soviet Russia has not only occupied but has oppressed Lithuania for 24 consecutive years? Let Fulbrights, and McCarthys and Kennedys put themselves in the place of tens and thousands of Lithuanians who were deported to Siberia simply because they loved freedom. Let these misguided pseudointellectuals find out what it means to be Catholic and free in South Vietnam.

What we are fighting today is what this country fought almost two centuries ago, when it declared its Independence from Great Britain. We are fighting for the survival of freedom. The threat is global. If you feel this threat is meaningless then put yourself in the place of a 19year old American college student a few miles away from the DMZ, whose leg was blasted off by communist mortar fire. No one has all the answers, but the threat is clear. We need a spirit of calmness, of stability and of a strong sense of purpose. There is no room in such times for extremism or witch-hunting. Let us support, therefore, our President in his determination to defend freedom from the enemy who has avowed to subvert it. Let us not give up the conviction that freedom

/ Concluded on page 23

IN THE ALTAR SHADOWS

Excerpt from a novel

by **Vincas Mykolaitis-Putinas**

Translated from the Lithuanian

by Milton Stark

/ Continued from the February issue

At which point he invited Vasaris into another room,where together they paged through a few of the latest issues of **Viltis.** Afterwards he pulled out the latest number of **Draugija,** folded it in a Polish newspaper and gave it to Vasaris.

"You may return this. Return it to me in a couple of days."

As Vasaris was preparing to leave, the forbidden fruit stuffed in his bosom, Jonelaitis chanced to ask him a question.

"Ever try your hand at writing something yourself?"

Vasaris became confused. He was ashamed to admit that he had written some verse.

If it had been anything but verse! It seemed frivolous to him, pretentious, perhaps even childish. He blushed and attempted to make excuses.

"No, nothing. Just to be doing something, the other day I did do a little something..."

"You must try," Jonelaitis encouraged him. "We're all trying. Sometimes, if we're successful with something, we get into print."

Vasaris knew that Jonelaitis had already published an historical monograph on a certain parish and therefore looked upon his "trial" with respect.

"You know something? When you return **Draugija** to me, bring something you've written too. We'll have a look at it," said Jonelaitis, seeing Vasaris out.

He felt truly happy at the confidence shown him and the interest in himself. That very evening, taking advantage of the quiet of the **sacrosanctum silentium,** he wrote another poem and a few days later, having read through **Draugija,** called on Jonelaitis. The latter accepted the poems and promised to show them to a certain person who knew more about such things, after which he would notify Vasaris of his opinion.

He heard nothing from Jonelaitis for some time. Vasaris was nearly convinced that his poems were worthless and was sorry he had showed them to anyone. But came one afternoon and the resourceful librarian invited Vasaris to join him in the library.

"I have something to show you," he said, locking the door after him and pulling from his pocket a folded copy of the latest weekly.

"Read, let's see if you recognize it..."

Vasaris could not believe his eyes. There it was, his first poem! In print! No, he had not expected this kind of surprise. Now he read the poem as if it were not really his own. And now the verses looked perfectly good and pretty to him. Yes, they were his!

Jonelaitis, seeing how moved he was, promised to have a longer talk with him the next time; and Vasaris, newspaper in hand, darted out. But where to go, where to read it and rejoice in it himself, out of sight? He remembered the "Rats' Den" and the stairs to the seminary attic.

In a couple of minutes he was there, like a thief carrying his loot. The attic was dirty, cold and dark, but he would not have exchanged the place for the loveliest salon. Walking up to a frosted window in the roof, he pulled out the newspaper and began to read his verses again. Yes, they were his verses, but with what sad words they spoke to him now and what an immemorial riddle of life they posed! He was surprised and frightened at some of the phrases which quite clearly manifested his dissatisfaction, restlessness and rebelliousness.

Pulling up his soutane, he sat down on a dusty beam and, according to his habit, let himself be borne away by the overflowing current of feeling and fanciful visions rather than by reflection and deliberation.

Separate phrases of his poem rang in his mind, and he saw himself as a petty cleric, humbly kissing the hand of the bishop, the rector, Mazurkovski, the spiritual father, the professors, and the pastor... He had a vision of a quiet chapel, the red oil lamp in front of the **sanctissimum,** a monotonous voice intoning the terrifying words, **jaka procesja grzechow,** and the echo of the choir's chanted litany, **ora pro nobis!** What a contrast to what he had vaguely understood to be a poet!

He got to his feet, put the newspaper in his pocket and, teeth clenched and holding back the tears. said:

"A poet? Poetry? No! I guess all of that is not for me..."

In this way the young poet Liudas Vasaris celebrated the appearance of his first poem in the press. The next day cleric Jonelaitis led Vasaris to the library again. In an inner room they found two other clerics whom Vasaris recognized and about whom the whole seminary whispered as being contributors to **Draugija**. One was a third year cleric, Petras Varnėnas, and the other was Matas Sereika, in his fourth year. Among their friends the two were held as the most promising future workers for their country, and the Lithuanian professors and the more influential of the priests were making advance arrangements to secure them a place at the academy. However, as it turned out, both were held in very low esteem by the seminary authorities.

Petras Varnėnas was a tall, thin and trifle sickly blond. He was the foremost connoisseur of literature in the seminary and doubtless knew most about it. This was evidenced by his etudes and critiques which were being published in the largest journal of the day.

Matas Sereika was a man fully matured who had an obvious leaning toward the social sciences. He was a good speaker and had a hard and somewhat harsh manner. His friends avoided him; as for his superiors, they looked upon him as a queer fellow, but could find no fault with him, as Sereika was zealous in the performance of all his duties and was careful.

"Ah, here is our new man of letters!" cried out Varnėnas in a high, hoarse voice, seeing the oncoming Vasaris. "Well, congratulations, congratulations! A fine start."

Matas Sereika met him with a serious face, though there was a twinkle in his eyes.

"Only it's strange that you have burst into song in the dead of winter when not only the nightingales but the sparrows chirp no more. We'll hold it as a good sign. Congratulations and best wishes!"

"Yes, the situation is quite clear now," began Jonelaitis half-familiarly, half-solemnly. "From this day forward comrade Liudas Vasaris becomes a member of our 'Enlightenment' group. Here we are the whole committee, so today we accept him into our membership."

The initiation ceremony was completed with a handshake, and Liudas Vasaris became a member of the secret society of Lithuanian clerics.

From further discussions he learned that the society's purpose was to train one's self and prepare for church and social work in Lithuania. He familiarized himself with the rules and duties of membership, among which the preparation of written material had an important place. Putting aside the purpose, duties and everything else that is commonly included in the rules, from a practical standpoint, it was obvious that 'Enlightenment' was uniting the more talented clerics, strengthening their morale, firing patriotism and re-

sistance in the unfavorable seminary atmosphere; in short, the society was educating and enlightening priests and public leaders and priests and writers, broadening the horizons of their tasks far beyond their immediate duties.

Vasaris also learned that the society accepted new members with extreme caution. He himself had been kept under surveillance and investigation since the year before and this assignment had been undertaken by Jonelaitis himself, the head of 'Enlightenment'. Another friend in his class had already been investigated and would also be admitted into the society very soon. Vasaris was cautioned to conduct himself with care and to keep secret what he had learned here now even from his best friend.

"We are here as if in the catacombs," said Sereika. "Every Pole here is our enemy, including the 'fine gentlemen'. If they thought they could, they would send the lot of us to Mozuria and put Polish priests in our place. Polonization through the church in mixed parishes goes further, for our people dare not raise a firm voice of protest. Of organizational work among the people there is no end. We need the press, we need contributors, we need men to wield both word and pen. Awaiting us are difficult and responsible tasks."

Vasaris left the library with heightened spirits. Petras Varnėnas caught up with him on the steps and suggested a turn in the orchard.

"Your first poem was better," said Varnėnas when they found themselves outside the seminary doors. "It had sincerity and depth. The second one appears to be more thought out."

'Yes," said Vasaris, "I feel that myself. But is it always possible in the seminary to write with sincerety!"

"When it isn't possible, don't write at all, for you will never write anything worthwhile by forcing yourself."

"I'm not at all sure that I have any talent for writing."

Varnėnas thought for a moment and replied: "Talent you have, but it is important that you know how to use it. I'll be frank with you, it won't be easy at the seminary even as a priest."

Later, remembering this talk with Petras Varnėnas, Liudas Vasaris was sorry that their ways were destined to part so soon.

XI

For cleric Vasaris the month of December of that year was quite extraordinary. It often happens that life thickens at certain moments, and a person will in one week, let alone a month, learn and experience more than at other times in a full year. Thus, hardly had cleric Liudas recovered from the impressions of the last two weeks, when, on the last Monday before Christmas, Petryla informed him that the Reverend Pastor Kimsa and Lucy had arrived as planned. Petryla took this opportunity, too, to tease Vasaris about the pastor's niece.

"Liudas, see that you don't entice Lucy away from us!" he joked. "Trikauskas will take it out of your hide!"

"Go on with your Lucy and Trikauskas!" Vasaris lost his temper. "If this is the way you're going to be, I'm not going into the **parlatorium** at all. You can talk to them alone."

"Come now, who loses his temper over a joke? Don't be a fool! Come along, we'll gossip a while and I'll enjoy it more myself. What will I alone say to the old girl? I've already seen the pastor. He's gone to the rector's. He'll get permission for both of us to visit. They'll be here right after lunch."

Vasaris agreed. There were no classes on the morrow; the day after was Christmas Eve, and the holiday spirit was already being felt throughout the seminary. Everyone was looking forward to visitors during these days. Vasaris, readying himself to see Lucy, was no longer excited or troubled over what he would say or how he would say it to her — especially as he would not be alone. Besides, Petryla's constant jesting — that she liked him, that she would lead him astray, that she was asking about him, — although it appeared to irritate and anger Vasaris, nevertheless, deep down, flattered his youthful ambition in no small measure. Over an extended period of time such jesting and teasing gives rise to agreeable doubts and hopes, regardless of how modest or resistant a youth might be. "Perhaps there is some truth in it? Maybe she really likes me? Anyway, she's not bad looking girl..."

His friend's trifling quizzicalness raised similar speculations in Vasaris.

For some it may seem strange, for some unbelievable or even scandalous, that such empty and purely worldly thoughts, dreams and desires could occur in the mind of a pupil in an ecclesiastical seminary. Again, if such thoughts did enter an individuals head, then he was certainly no better than Variokas and his presense in the seminary could only be justified on the basis of bad intentions. It is true, Vasaris' later life proved to himself and to others that he had no real calling to the priesthood; however, more than likely it was not because he cast sheep's eyes at a beautiful stranger in church or because he was not entirely indifferent to the first signs of a misdirected calling, there was no justifaction yet in censuring him for staying on at the seminary.

A cleric in his second year at the seminary, even though he is fairly well acquainted with priestly requirements, even though the routine of this kind of life is reflecting in the manner of his thinking and acting, still has many hours during which he feels he is no more than a young man who wants to love and be loved. This is quite natural, it is inborn. Who can blame him for these hours or demand that he do the direst deed of his life, quit the seminary. If such were the case, there would be none left as candidates to the priesthood; for in the whole seminary it is doubtful whether ten could be found who in one way or another did not dream of woman, of being liked, of love. Vasaris himself sometimes heard the clerics and young priests talk about these things.

(To be continued)

****

ORDER BLANK

☐ **Lithuania – Land of Heroes**
Price: $4.75 $

☐ **Crosses**
Price: $4.00 $

☐ **Dance of Lietuva**
Price: $5.00 $

☐ **The Battle of Grunwald**
Price: $3.00 $

☐ **Map of Lithuania**
* Wall map — $4.50 $
* Map in book form — $3.50 $

☐ **Popular Lithuanian Recipes**
Price: $2.00 $

☐ **Leave Your Tears in Moscow**
Price: $3.95 $

Mail this order blank and your check to:

LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

LITHUANIA AND...

/ From page 22

is precious, for if the Communists would succeed in eradicating the notion of freedom from our own convictions, then their victory would be complete.

We, Lithuanian Americans, have a mission today. We must contribute our knowledge and experience about Communism to the calm, reasonable and wise decision of our government. Many of us can be living witnesses to the evil intent and destructive power of Communism.

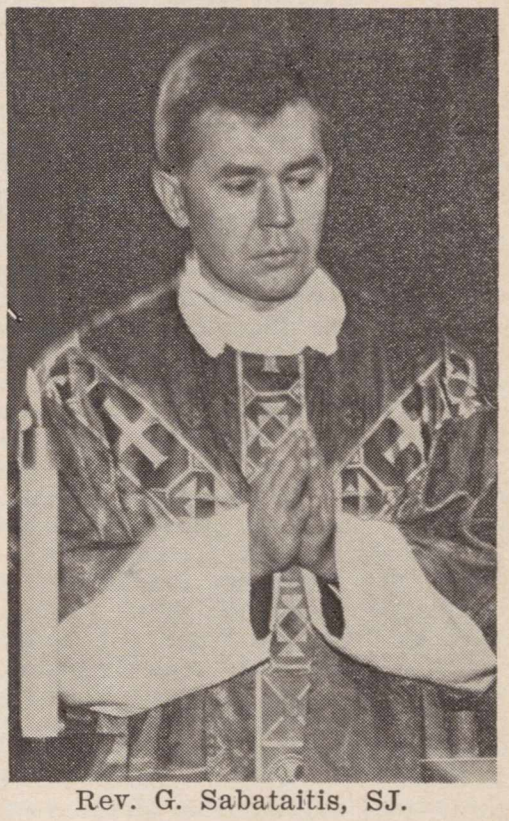

Rev. G. Sabataitis, SJ.

Let us not give up hope today that Lithuania will be free. Let us not abandon any nation whose liberty is threatened by insidious subversion, gorilla infiltration and all-out invasion, whether it will be elsewhere or in our own hemisphere. If we compromise with liberty elsewhere, it will engulf us eventually at home. Let us ask the Almighty to give us guidance, wisdom and strength and trust in his power.

The main address delivered at the special program to commemorate the 50th anniversary of the restoration of Lithuania's Independence in Dayton, Ohio, by Rev. Gintautas Sabataitis, S.J., Xavier University, Cincinnati, Ohio.

To commemorate the First Lithuanian National Olympiad in 1938, Lithuania issued a series of 4 stamps. (3 are shown above.) Designs by J. Burba. — Tautinei Olimpijadai paminėti Lietuva 1938 m. išleido specialią 4 pašto žanklų seriją. (Trys čia matyti). Dail. J. Burbos piešiniai.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By **A. Bernotas**

Part CIV

It was already briefly mentioned about religious freedom in Lithuania. Because the great majority of Lith. are Catholics (about 81%), the Catholic faith predominated. In 1927, a new concordate with Vatican was signed, according to which a separate Lithuanian church province was established. Further relations between the State and the Church were regulated by the concordate. Religious education in all Lithuanian schools became compulsory. The religious teachers and chaplains received their regular salaries from the state. All larger army units had their own chaplains. On Sundays and religious holidays soldiers were led to the churches. Soldiers of non-Catholic faith were released to attend services of their own, and soldiers of the Jewish faith had extra vacations on their major holidays.

In practice, however, the adoption of the rules of the concordate was met with some difficulties. After 1930, all ideological organizations were banned in Lithuanian high schools, except the nationalist ones, causing great dissatisfaction. Since this time the Lithuanian student Catholic organization, called Ateitininkai, which was founded before World War I, had to stop its activity also.

In 1937, in Kaunas' State Theater, the second Lithuanian Women's Congress was called. It was attended by some 1000 women from the entire country and guests from Latvia and Estonia. During three days of the Congress, lectures were given, art and handicraft exhibitions shown, and literary works by women - authors were displayed. The Congress was opened by President Antanas Smetona. (The first Women's Congress took place in Vilnius in 1907.).

Since the restoration of Lithuania's independence, various athletic sports were promoted in Lithuania. Most popular were track-and-field events and soccer. Soccer teams existed in many towns and track-and-field sports were taught in all high schools.

Lithuanian sportsmen were organized into LFLS (Lietuvos Fizinio Lavinimo Sąjunga), and those living in Klaipėda into KSS (Klaipėdos Sporto Sąjunga). Jewish sportsmen had their own athletic organizations, such as Hakoah and Macabi, and the German sportsmen of Klaipėda had their Memeler Spielvereinigung and many smaller teams in the entire country. The soccer matches were played not only among various teams of the country but they also took place in neighboring countries, such as Latvia and Germany, in Riga, Liepaja, and Tilsit.

In 1938, from July 17 to 31, the First Lithuanian National Olympiad took place in Kaunas, which drew together thousands of athletes from several countries. Olympic athletes competed in events representing 17 various kinds of sports. The most powerful group came from the United States, under the leadership of Al. Kumskis. For the first time, since Vilnius' occupation by Poland in 1920, the Lithuanian team from Vilnius participated, led by Pranas Žižmaras. The most numerous group was from Latvia. Other large groups were from England and Brazil. Athletes gained new records and were awarded with medals.

(To be continued)

● On the occasion of the 50th anniversary of the Bolshevik Revolution, the **Brazilian Society** for the Defense of Tradition, Family and Property issued a Manifesto, signed by Professor Plinio Correa de Oliveira, president, and by other members of the National Council of this organization. The TFP has the support of over 14 nationality groups, including the **Lithuanians**, who are refugees from Communist enslaved countries, residing in Brazil.

The TFP promoted the celebration of Masses throughout Brazil, dedicated to the memory of Communist victims and to the cause of liberation of Communist enslaved nations throughout the world. In S. Paulo the High Mass was celebrated in the Cathedral on Nov. 5, 1967, by His Excellency D. Antonio de Castro Mayer, Bishop of Campos, with more than 5,000 people attending.

RENEW YOUR SUBSCRIPTION TO THE LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

U. S. SENATE MARKS LITHUANIAN DAY

Excerpts from statements made before the U. S. Senate on the 50th Anniversary of Lithuanian Independence:

HON. THOMAS H. KUCHEL — (R. — Calif.)

"Consistent with our own national interest, the President should invoke the spirit of House Concurrent Resolution 416 to explore all avenues that might lead to widening the scope of liberty for the Baltic peoples.

Let the people of Lithuania, and of Estonia, and Latvia, know full well of our uncompromising support for their unquenchable thirst for freedom. Americans remain dedicated to freedom throughout the world."

HON. JACOB K. JAVITS — (R. — N. Y.)

"But the Lithuanian people continue to yearn for freedom and the establishment of a truly independent Lithuanian state. Mr. President, we in the United States, who have consistently supported the principle of self-determination should also join our voices to commemoration of the 50th anniversary of the declaration of Lithuanian independence, to demonstrate our sincere hope that the love of liberty, so long repressed in Lithuania, will surely prevail.

HON. HUGH SCOTT (R. — Pa.)—

"The suffering of the Baltic nations since then is inconsolable. The era of Stalin was marked by brutal mass deportations and murder of Baltic citizens. The attempt to destroy national identity of Lithuania and the Baltic nations continues unceasingly.

We in the United States can help by keeping the ideals of self-determination alive in the free world. In this year of the 50th anniversary of independence of all Baltic states we deplore the forcible and illegal absorption of the Baltics by the Soviet Union."

HON. THOMAS J. DODD — (R. — Conn.)

"Mr. President, I am proud that our government has to this day refused to recognize the illegal annexation of the Baltic States by the Kremlin. Thus far, however, our policy has been essentially a negative one. I would like to propose that we convert it into a positive policy.

The New Chancellor of Germany recently announced his readiness to invalidate Hitler's Munich agreements with regard to Czechoslovakia. I believe that Moscow should now be urged by our own government to wipe out all the vestiges of this infamous period in history by repudiating the Ribbentrop-Molotov pacts of 1939 and restoring the sovereign rights of Lithuania, Latvia, and Estonia."

● Congressman **Ed Derwinski** (R. 4th Ill.) has again urged the Postmaster General to take favorable action to issue a special postage stamp to commemorate 50th anniversary of the independence of the Baltic States.

In his letter to Hon. Lawrence O'Brien, Ed Derwinski states that:

"By recognizing the Baltic States with a commemorative stamp we would give recognition to the determination of the Baltic States to regain their independence and express the admiration and support that the American people continue to give to them."

His Excellency Castro Mayer, Bishop of Campos, and Prof. Plinio Correa Oliviera, president of TFP, with authorities after Mass. On the extreme left — Ferdinand Laumas, one of the official representatives of the Baltic countries.

Po pamaldų, skirtų paminėti komunistų pavergtų tautų aukoms Sao Paulo mieste, Brazilijoj, kur atstovauta ir Baltijos tautos.

LITHUANIANS MAKE NEWS

Lithuanian Delegation with Mayor Kevin H. White, Boston, Mass.

From left: J. Sonda, Lithuanian Press, Miss Rita Kapočius, Lithuanian Encyclopedia, A. Martišauskas, Lith. - American Committee, Boston Youth, Mayor K. H. White, Attorney J. J. Grigalus, So. Boston Lith. Citizens Association, J. Kapočius, General Chairman and President of the Lithuanian-American Community of U.S.A., Lith. Consul Attorney O. Shallna, and Miss F. Grendal of K of L.

Bostono lietuvių delegacija pas burmistrą K. H. White išgauti deklaraciją Lietuvos 50 nepriklausomybės sukakties proga.

● Monsignor **Paul Marcinkus** is now attached to the Vatican Secretariat of State. He has recently acted as the English translator for Pope Paul VI when the Holy Father received Dr. Christian Bernard, the South African heart transplant surgeon.

● The President of VLIK (Supreme Committee for Liberation of Lithuania), **Dr. Kęstutis Valiūnas,** is now on an extended Asian tour, to be terminated by the end of March. His itinerary includes South Korea, the Philippines, Malaysia, Thailand, India, Australia, Iran, Turkey. The main purpose of the journey is the presentation of the Lithuanian case to the people and government of Asia.

● Engineer **A. Ketvirtis,** who has recently published a book **Highway Lighting Engineering,** has been appointed Canada's delegate to the International Highway Lighting Commission (CIE). A. Ketvirtis has also been requested to give a series of lectures and offer a seminar in highway lighting at the University of Zagreb, Yugoslavia.

● Professor **Ernestas Paršelis,** Buenos Aires, Argentina, is the editor of a recently published book **Lituania Historia Arte y Cultura.** The book was published in commemoration of the 50th anniversary of Lithuanian independence.

● **Jurgis Z. Augius,** the son of Danutė Lipčiūtė-Augienė and the late Paulius Augius, received a Ph.D. in chemistry from University of Iowa, Iowa City, Ia. Dr. Augius works at Amoco Chemicals, Whitinge, Ind.

● Architect **Edmund Arbas,** Santa Monica, Calif., has recently been recognized by the Dictionary of International Biography published by Francis House in London, England.

D. I. B. is a record of contemporary achievements in arts and sciences, circulating in more than 100 countries.

E. Arbas was also elected to the most distinguished membership of the International Platform Association, whose members are Lyndon B. Johnson, S. Edgar Hoover, Gen. Van Fleet, Walter Lippman etc. Members are linked by talent and imagination. Last year he was included in "Who's Who in the West" — a biographical dictionary of noteworthy men and women of the Pacific Coast, Western States and Canada.

● **Feliksas Stungevičius,** Uruguay's Consul in Chicago, Ill., is the director of the International Language Consultation Center. The Center has a staff of 350 translators who can make translations into 90 languages. He is also in charge of the International Mass Communication Research office.

The audio - visual section makes films, slides, and photographs for commercial use. The office also has a creative writing and editing department which prepares manuscripts for publication.

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or **grey.** 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply $5.50. Money Order, P. P., Send **today** — JIB LABORATORY

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

Dr. V. Bieliauskas, Chairman of the Department of Psychology, Xavier University, is addressing the Cincinnati Lithuanians and their guests at a commemorative dinner to celebrate the 50th anniversary of Lithuania's restoration of Independence, which took place at Xavier University. From left to right: Rev. T. Narbutas, Pastor of Holy Cross Church in Dayton, Very Rev. Paul O'Connor, SJ, President of Xavier University, and Mr. J. Maezer, Chairman of Knigths of Lithuania, Cincinnati Chapter.

Dr. V. Bieliauskas, Xavier un-to prof., sako kalbą Cincinnati lietuviams.

Vija Vėtra

Miss **Vija Vėtra** was born in Riga, Latvia. She studied in Vienna, Austria, India and Spain. She has appeared as a solo dancer in theatres, operas, films and TV programs in Europe, Australia, and the U.S.A. She has also introduced Sacred Dance into religious services in about 40 churches in Australia, England (Coventry Cathedral), and the United States.

Ansis Tipans was born in Latvia. He studied Drama at the Latvian Conservatory of Music in Riga under the direction of the world famous actor - director Michael Chekhov. He was affiliated with the Latvian National Theatre and the Riga-Films.

In the United States he has played numerous parts in Hollywood TV productions, such as Combat, Troubleshooters, U. S. Marshall, David Niven Show, Day in Court, Morning Court and others.

Once a year Ansis Tipans tours the United States and Canada with a group of young actors, giving performances in Latvian Community centers.

Ansis Tipans

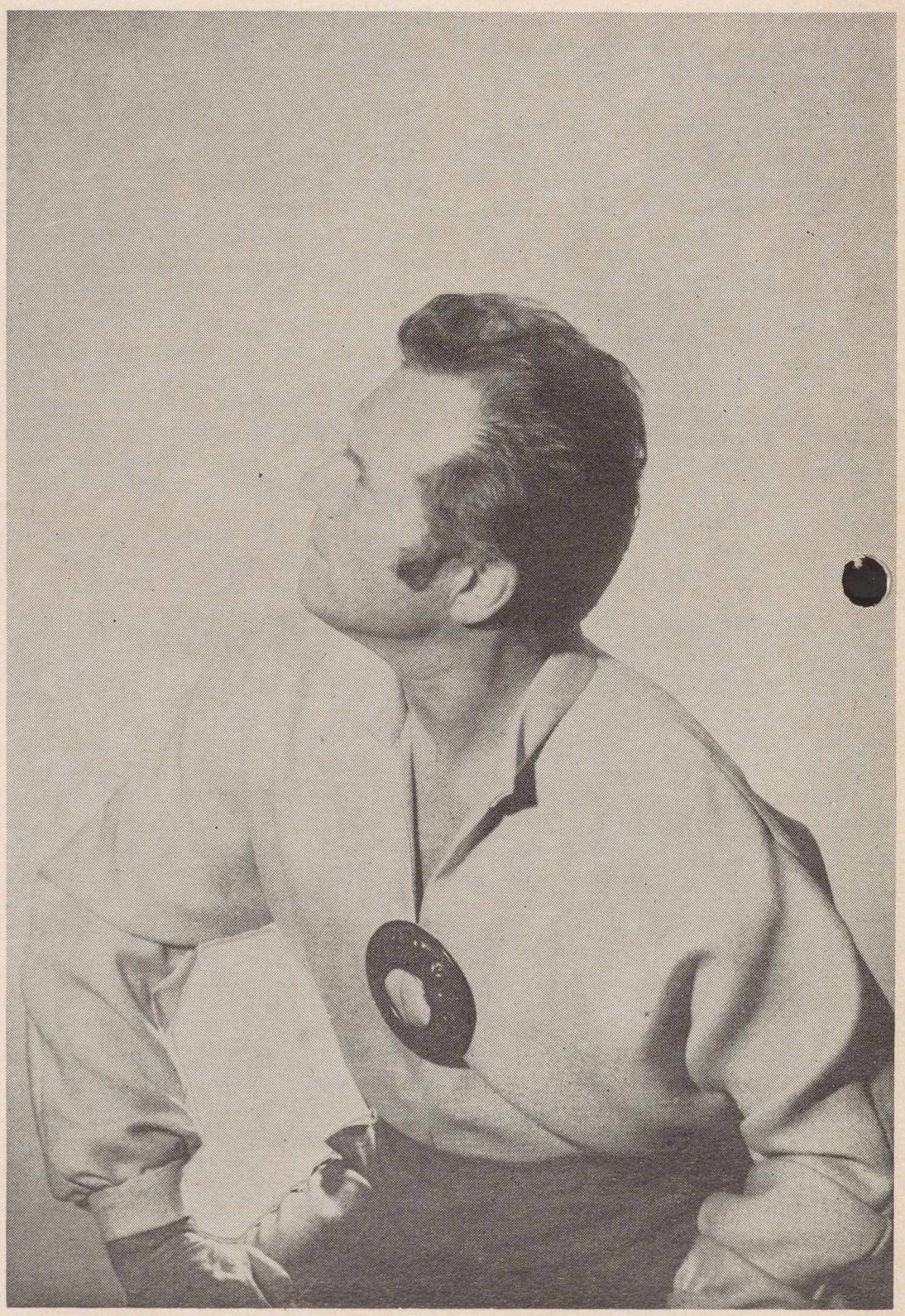

POETRY, DANCE AND MUSIC

Dedicated to Latvia

Actor - Director **Ansis Tipans** and well known Latvian Choreographer - Dancer - Lecturer **Vija Vėtra** will tour U.S.A. and Canada this spring with a special commemorative program to mark the 50th anniversary of Latvia's Independence.

This program — with poetry (poems by Andrejs Eglitis), lights, music, and Miss Vėtra's unusual choreography, will appear as a Destiny Drama of Latvia, portraying the Nation in beauty and peace, war and devastation, and finally in exile.

Latvians in U.S.A. and Canada are looking forward to this unusual and special performance given by their great and well known artists.

Lithuanian friends are invited to see this outstanding performance. (The program is also printed in English for guests of other nationalities.)

Latvijos Nepriklausomybės 50 metų sukakties proga latvių aktorius Ansas Tipans ir balerina Vija Vėtra paruošė poezijos (žodžiai A. Egličio), muzikos ir šokio programą, kurioje išreikšta įvairūs Latvijos laikotarpiai ir tautos bei žmonių likimas nuo nepriklausomo gyvenimo dienų iki tremties.

Dviejų mėnesių laikotarpyje (nuo balandžio 20 d. iki birželio 20) jie aplankys 34 latvių kolonijas, pradedant Los Angeles, kur A. Tipans gyvena, ir baigiant Kalamazoo, Mich.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Tuo tarpu neveikia. Ieškoma kitos stoties.

Vedėjas **Bruno Gediminas.**
4023 W. 60th St., Los Angeles, Ca. 90043
Telefonas: AX 5-2260.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Maryland ir Washington, D. C
Girdima sekmadieniais 10 — 11 val. ryto per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa
sekmadieniais — 8-9 val. rytą
AM bangomis 1190 kilociklių; FM bangomis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass
P. Viščinis, programos vedėjas
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bangomis vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass
Tel.: AN 8-0489

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA

Nuo sausio 22 d. programą perėmė
PETRAS VIŠČINIS
Sekmad. nuo 11 val. iki 12 val. dienos
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL, Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas.
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209.

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo programa Chicagoje.

Stotis WXRT — radijo banga FM — 93,1
Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Henrikas Žemelis.**
Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636. tel GRovehill 6-2242.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI

penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis.**
[illegible] Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekv. šeštadienį 3 -4 val p. p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Pranešėjai: **Patricia Brandza ir Algis Zaparackas**
Vedėjas **Ralph Valatka.**
15756 Lesure Ave., Detroit, Mich. 48227
Tel. 273-2224 (Area 313)

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 Mc.
Sekmadieniais 8:30 — 9 val. ryto.
Išlaiko radijo klubas.
Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Tel. KE 7-9642
Programos redaktoriai ir pranešėjai:
Jonas Kriščiūnas — 846-4245; Kazys Gogelis — 535-6683; Rožė Ražauskienė — 278-1353; Stasys Garliauskas—TA 6-1385; Antanas Janušis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius.**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 kilo. ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1016 Schleifer Rd., Hillside, N. J. 07205.
Tel: 289-6878 (Code 201)
Kultūrinė liet. radijo valanda anglų kalba
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmadienio vakarais 8:05 89.5 meg.
Vedėjas **J. J. Stukas.**

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Nauja radijo programa, pradėta bal. 24 d. girdima kiekvieną **sekmadienį** nuo 9 val. iki 10 val. ryto.
WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adreass: Romas Kezys, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadienio rytą 9:35—10:00 per WHEC 1460 klc.

Išleiko Lietuvių Radijo Klubas

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580 Wilkins St., (14521); A. Cieminis, vicep.; R. Kirsteinas, sekr. 229 Nester St. (14621); V. Žmuidzinas, ižd.; E. Karklienė, narė.

Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: O. Adomaitiene, A. Dziakonas, St. Ilgūnas, Br. Krokys, B. Sedlickaitė ir D. Šiurlienė.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 Kilocycles
Kiekvieną šestadienio vakarą
6:10 iki 7:00 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams (Adomaitis)
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898

Radijo valanda — Lietuvos atsiminimai
Stotis WWCO, banga 1240
Veikia sekmadieniais 9:35—10:30 A.M.
Vedėjas **Antanas Paliulis.**
Adresas: 65 Bank St., Waterbury, Conn.
Telef. 754-5141

Washington, D. C.

Kasdien 18 val. 30 min. ir 20 val. **Lietuvos laiku** 16, 19, 25 ir 31 m. bangomis.

Jos girdimos **žiemos laiku:**

Washington-New York — 10:30 ryto ir 12:00 dieną.
Chicago — 9:30 AM ir 11:00 AM.
Los Angeles — 7:30 ir 9:00 ryto.
(Vasaros laiku valanda vėliau)
Vakarų Europoj — 4 val. 30 min. vak. ir 6 val vakaro
Pietų Amerikoj — 12:00 dieną ir 2 v. p.p.
Australijoj (Sidney, Melbourne) — 1:30 v. ryto ir 3 val. ryto.

Adresas:
Voice of America, Washington 25, D.C.

Wilkes-Barre, Pa.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa
Sekmadieniais 3—3.30 val. p. p.
Stotis WPTS, 1.000 W. Ch., 1540 Pittston, Pa.
Radijo komisija: V. Paulauskas, kun. B. Danis, dr. B. Kaslas, N. Bajorienė ir Vacl. Romanas. Pranešėja N. Bajorienė.

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną šeštadienį 5 val. 30 min. pp.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius.**
1053 Cr. Albanei, Duvernay, P. Q. Canada
Tel: 669-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Girdima du kartus savaitėje:
Šeštadieniais —
3:30—4:30 p.p. banga 1250
Stotis CHWO-Oakville, Ont, Canada
Sekmadieniais —
2:00—2:30 p.p. banga 1270
Stotis WHLD, Niagara Falls, N. Y., USA
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. Canada. — Tel. 534-1274.

Tas pats adresas yra ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis, "Draugas", J. Karvelis, "Marginiai" "Tėvynė".
Cicero, Illinois — B. Štangenbergas.
Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas, V. Taraska.
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa", St. Antnony's Parish Library.
Grand Rapids, Mish. — J. Belinis.
Hartford, Conn. — V. Nenortas.
Kenosha, Wis. — B. Juška.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Omaha, Nebr. — Kun. L. Musteikis
Putnam, Conn. — Immaculata Conception Convent.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — "Spauda".
Woodhaven, N. Y. — "Aidas", "Romuva"
Woodmant, Conn. — Z. Šaulytė.
Worcester, Mass. — Pr. Pauliukonis.

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".
Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilus.
W. Brunswick — A. Vingis.
St. Kilda — N. Butkūnas.
Mitten — J. Rupinskas.
Sydney — Kun. P. Butkus.

Italijoje

Roma — Msgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

Toronto, Ont. — V. Ausroras, A. Kuolas, P. Misevičius, Time Cigar Store.
Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish Library)
Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.
Winnipeg, Man. — Br. Bujokienė.

Venecueloje

Caracas — Kun. A. Perkumas.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakara 20:15 - 20:30 Liet. laiku
Bangos: 31 25, 19 ir 196 metrų
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas.
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LD administracija dėkoja visiems, kurie neraginami atsiuntė 1967 m. prenumeratos mokestį; prašome ir kitus nedelsiant atsilyginti; skolos sunkina žurnalo leidimą.

Pakeitę adresą, tuojau praneškite, kad nesusitrukdytų žurnalo siuntimas.

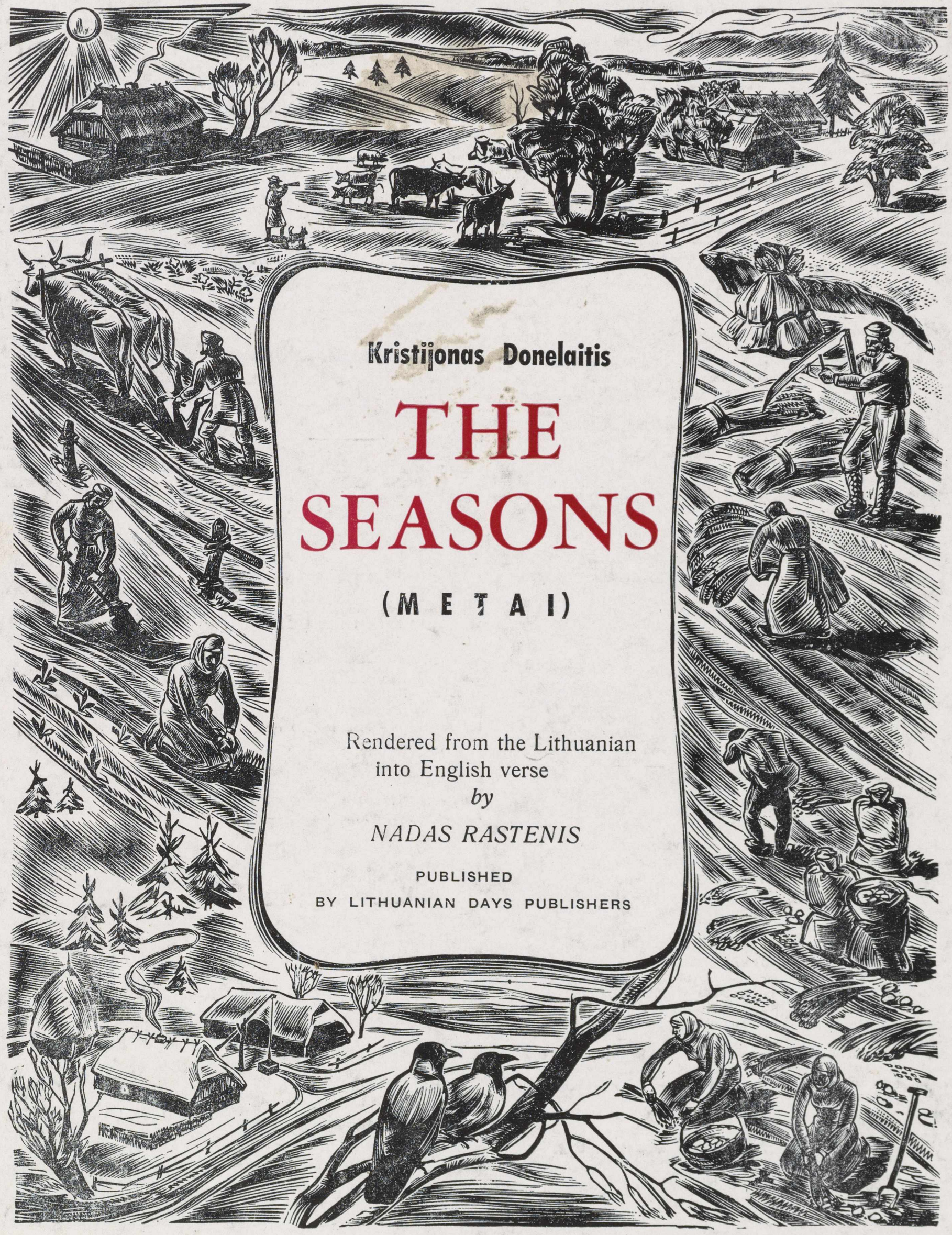

Kristijonas Donelaitis

THE SEASONS

(METAI)

Rendered from the Lithuanian
into English verse
by

NADAS RASTENIS

PUBLISHED
BY LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS

"The Seasons" (Metų) angliško leidinio aplanko piešinys V. K. Jonyno.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS